

וטהר ליבנו - פנחס

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן – בקנאו את קנאתי בתוכם

"קנאות מול קנאות" - מעשה זמרי: כביכול לשם שמים

השקשה מה פשר המושג שהביאו חז"ל סוטה כ"ב "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס", וכי מדוע יחשוב אדם שעושה מעשה זמרי, מעשה זנות ויבקש שכר מצווה כפנחס?? **וביאר** באופן נפלא, שזמרי טען **שעיקר החטא** של עם ישראל עם בנות מואב היה **העבודה זרה**, כמו שכתוב **"ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף ה' בישראל"**, ולכן רצה להוריד את חטא העבודה זרה על ידי שיתיר את בנות מואב לעם ישראל, כך לא יצטרכו עם ישראל להיצמד לבעל פעור.

לכן הוא הכניס את המדיינית בתוך המחנה, ולקח עמו 24 אלף וטען למשה שעליך להתיר את המדיינית, כי גם אתה משה התחתנת עם גויה – ציפורה.

ואכן זמרי מכוח טענה זו התיר לעצמו הלכה למעשה, ואחריו ימשכו כולם להכניס את בנות מואב למחנה ישראל, ולא יצאו ויחטאו עוד בבעל פעור.

למה משה וכל הזקנים בכו, ולא העמיד את זמרי בטעותו ב-

הוא יעשה בכל מקרה, כביכול בקנאות לשם שמים לקבוע היתר בדבר להציל רבים מעוון.

ובפרט שזמרי היה זקן מופלג מעל 250 שנה וכפי שמוכיח המהרש"א **בסנהדרין פ"ב**, שהוא שלומיאל בן צורישידי והוא שאול בן הכנענית, שהיה בנו של דינה - רש"י, **ולכן** הדברים היו ניכרים ומוכחים כביכול שעשה זאת רק לשם שמים.

ועוד נראה לתרץ מדוע משה והזקנים בכו, שאכן למרות שטענת זמרי נגד משה הייתה מופקעת וכאמור, בכל זאת כוונתו הייתה מעורבת בלשם שמים, שמצד אחד בא למנוע איסור חמור אחד של עבודה זרה, **אבל מצד שני** הוא בא להתיר את האיסור השני - זנות, וזה סוגיה קשה מאוד.

וייתכן שבגלל זה הם בכו, כי שלא ידעו **האם באמת מגיע לו מיתה** כשאר החוטאים בבעל פעור ובזנות שציווה ה' להוקיעם ולהורגם, או **אדרבה מגיע לו שכר** על פעולתו להציל רבים מעוון. **ועל כן** לא פלא שאומרים "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס".

המשך - ביקשו חכמים לנדות את פנחס - ג'

מרצונו לחטוא חלילה אלא עשה זאת לתועלת השבט או עם ישראל לפי הבנתו וכאמור.

וכן הוכיח האור החיים הקדוש ממה שכתוב **"לשאול משפחת השאול"** שמשפחה זו היה לה זכר מאביהם שאול – זמרי, ולא נמחק שם אביהם שאול, כי אביהם שאול בפטירתו תיקן את חטאו, **וכל** זה מחמת שהתכוון לשם שמים, ולא מתוך תאוה חלילה.

ללמדנו, שבזאת עולם מתייחס לכל נקודת זכות ומחפש לתקן אותנו כי בורא עולם מלא רחמים ורב חסד, **לכן נוסף נקודות זכות בנו**, ונתרחק מעוונות חלילה, וכך נשמח את בוראנו אבינו האב הרחמן ונתקרב אליו אמן ואמן.

המשך - לכן זלזלו השבטים בפנחס - ד'

ולמרות שזה לא מסביר את כל הניסים שנעשו לפנחס, אבל הם דחקו לפרש שזכות **הצדיק זמרי** כשם שמסר נפשו למות מתוך המשך צדקותו ומסירות נפשו לכלל ישראל, כך פעל זמרי בצדקותו שיעשו 10 ניסים לפנחס, למרות שפנחס קנאי לא לשם שמים ולא צודק, וכל זה כי היה איכפת לזמרי הצדיק שלא ייהרג עוד יהודי.

רש"י מביא את הגמרא סנהדרין פ"ב, סוטה מ"ב שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, בא והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן.

ונשאלת השאלה למה ביזו אותו?? הרי ראו כמה ניסים נעשו לו, וכפי שמפרט **התרגום יונתן** ש12 ניסים נעשו לו, ובכל זאת ביזו אותו?? למה?? **וגם** קשה שהרי עם ישראל ראו במפורש שאחרי פעולת פנחס מיד נפסקה המגיפה, ומוכח שפעל לטובה, אם כן מדוע ביזו אותו?? **וגם** מה מועיל שהקדוש ברוך הוא ייחס אותו אחרי אהרן, הרי כולם ידעו שהוא גם נכד של אהרן???

ואולי עם ישראל תלו את כל הניסים שנעשו לפנחס והפסקת המגיפה - לא במעשה פנחס, אלא במעשה זמרי ובזכות זמרי. **וכדברי רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל**,

ולכאורה טענת זמרי כנגד משה "מי התיר לך את ציפורה"??? היא טענה מופקעת, שהרי ההבדל היה ברור, כי משה התחתן עם ציפורה לפני מתן תורה, ואילו זמרי בא עם המדיינית לאחר מתן תורה.

ואם כן היתרו של משה ברור, שהרי לפני מתן תורה התחתנו אפילו עם קרובי משפחה שהם באיסורי עריות ממתן תורה ואילך, כעמרם אבי משה שנשא את יוכבד דודתו, ואכן לאחר מתן תורה הם נפרדו כי זה נהפך לאיסור. **וכך** גם משה פרש מאשתו ולא חי איתה אחרי מתן תורה, וכפי הלשון הרע שדיברה עליו מרים הנביאה. **ואם** כן למה משה וכל הסנהדרין בכו?? **למה** משה רבינו לא ענה לו שההבדל בין המדיינית לציפורה ברור כשמש??

ונראה לתרץ; א. שמשו הרגיש שזמרי בא רק לתקוף ולהתיר איסורים ולא בכדי לקבל תשובות, שהרי ההבדל כל כך ברור וחד ומה פתאום הוא תוקף, אין זאת אלא כי באמת הוא לא רצה לקבל תשובה ממשה, כי את מעשהו

ולפי הסבר זה מובן נפלא דברי הירושלמי פ"ט ה"ז, שפנחס שקינא לא עשה זאת ברצון חכמים, עד כדי כך **שאמר רבי יודה בר פזי, שבקשו חכמים לנדותו**, ורק בגלל שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה **"והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם"**, לכן לא נידוהו. **ואכן באור החיים** כתב **שנתכפר חטאו של זמרי במיתתו**, כי אחרי הכל התכוון גם לטובה, **ודייק** מהגמרא סנהדרין פ"ב שכתוב ששמו **שאול** **שהשאל עצמו לעבירה**, דהיינו שזמרי לא עשה זאת

ולפי כל הנ"ל מובן שהשבטים זלזלו בפנחס, כי יש שטענו שדווקא הקנאות של זמרי ומסירות נפשו זה מה שגרם להפסקת המגיפה, ויותר מזה יתכן מאוד שהיו כאלו שטענו שזמרי צדיק ומסר נפשו למיתה, והראיה לא ניסה להתהפך ולהרוג את פנחס כי כל כוונתו הייתה אך ורק לשם שמים.

וזהר ליבנו - פנחס

בקנאו את קנאתי

הקנאי האמתי המושלם מול הקנאי הלא מושלם - ה'

וממילא טענת זמרי שמטרתו למנוע רבים מעוון עבודה זרה לא הייתה עיקר הכוונה אלא עטיפה ונימוק לרצונו להציל ממות את בני שבטו שחטאו. **אבל** לעומתו פנחס בא רק לשם שמים, כי בער בו החילול ה', ולכן רק פנחס פעל בקנאות לשם שמים מושלמת, וראיה לכך שבא ושאל בדעת תורה ולא עשה בלי לשאול, ושאלתו הייתה במטרה להישמע לתשובה, ולא להתריס נגד בחוצפה כפי שעשה זמרי בקנאותו. **ובעצם** כאן המבחן, איך באים לרב לשאול, כי קנאות שבאה מלב טהור לשם שמים אמיתי, באים לשאול לקבל את תשובת הרב, ולא בכדי לקבל מה שאתה רוצה, ולא לגרום לרב להחליט כמוך בכל מיני דרכים כשרות ופסולות ובשקרים ובחצאי דברים וחצאי אמת.

לבי יהושע מקוטנא - ה'ישועות מלכו' מבאר את הפסוק "בקנאו את קנאתי", שקנאותו של פנחס הייתה מאה אחוז קנאה לשם שמים, וגם הקנאות שלו הייתה כולה חסד ורחמים כמו קנאה של בורא עולם - "כי את אשר יאהב ה' יוכיח כאב את בנו ירצה". **ולכאורה** גם הקנאות של זמרי הייתה לשם שמים וכאמור, ואם כן מה מיוחד בפנחס בעניין הקנאות יותר מאשר הקנאות של זמרי?? הרי ייתכן שזמרי התקנא גם מאה אחוז לשם שמים רק שטעה בדרך ובשיקול דעתו!! **והתשובה** היא מה הפעיל כל אחד מהם!!! אצל זמרי מה שהפעיל אותו לקום ולעשות מעשה היה עמידה על כבוד השבט, כי אנשי שבטו דרשו ממנו שיפעל למענם.

למה זמרי לא התהפך להרוג את פנחס - המשך ו'

לעוצרם מזנות, כי יראו שהזנות לא הותרה ונענשים עליה בחומרה.

ואכן בנס התקבלו דברי פנחס אצל זמרי, וקיבל עליו זמרי את מיתתו ככפרה, **ולכן לא התהפך להרוג את פנחס**, וזכה לתיקון נשמתו במיתה זו, כי מת לשם שמים למען ידעו עם ישראל את חומרת הזנות שבגינה מת נשיא שבט בישראל, ואולי בגלל מסירות נפש של פנחס עם קבלת המיתה של זמרי זה גרם שנעצרה המגיפה.

וייתכן, שפנחס בא לזמרי באהבה ובחסד וברחמים, ואמר לו **קבלו עליכם צדיקים וידידים את מיתה זו**, כי ידענו את כוונתך, וידענו כי **שאל השאלת נפשך למען הכלל**, אבל טעית בכוונתך, כי בורא עולם אינו צריך עזרה על ידי עבירות, ובפרט על ידי עבירה של זנות.

על כן קבל נא את תיקונך במיתה, למען תושלם כוונתך הרצויה להציל את עם ישראל מטומאה, וכפי שהתחלת לעוצרם מטומאת עבודה זרה כך תמשיך על ידי מיתתך

ללמדך, ראה כמה אפשר לבכות מטעויות ומטשטוש הדעת והמוחין שיש לאנשים, ובפרט במה שנוגע בלשם שמים, אוי!!!! כמה נפלו עד לשאל תחתיות כי באו עם לשם שמים כביכול, כמו כאן שאכן בכו מרה כל גדולי ישראל ומשה בראשם, ולכן עלינו להתפלל מאוד שהיצר לא יטשטש את מוחנו.

ונברח מכל המכשירים שעלולים לטשטש את מוחנו, ולא נשנה מהוראות רבותינו, ולא לנסות או רק לבדוק או להכיר, אפילו שכאילו לשם שמים, בכדי למנוע תקלות מהציבור, כי מלשם שמים כזה רבים וטובים נפלו בטומאה הגרועה ביותר, כמו ששמעתי על רב באזור השרון באר"י, שניסה לשכנע צעירים מסוממים שיפסיקו לקחת סמים, אבל הצעירים לא ויתרו לרב, ואמרו לו אתה בכלל לא יודע מה זה, תטעם פעם אחת ותבין מה זה, ורק אז תשכנע אתנו להפסיק, ואותו רב התפתה להם, והתמכר כמוהם, והיום הוא כמוהם!!!!

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן - שסבו פיטס עגלים לעבודה זרה - המשך ז'

זמרי לא פעל 100 אחוז לשם שמים, הרי כך גם פנחס לא בא בתמימות ומלב שבו עקר קנאות טהורה לשם שמים, אלא טענו שגם הוא - פנחס בא בקיצוניות ובקנאות שמקורה לא רק לשם שמים אלא גם בתכונות נפשו ומשפחתו וכו' וכפי שהאריכו המפרשים בעניין, בקיצור הציבור הפכו עולמות, והצדיקו את הרשע והרשיעו את הצדיק, כפי שעושים היום ששופכים דם צדיקים על לא עוול בכפם, ואת הרע הופכים לטוב!!!

ולכן לא פלא שכתוב במדרש "בדין הוא שפנחס יקבל את שכרו מיד", כי מי שעושה מצווה במסירות נפש, ולמרות זאת מבזים אותו, בדין שיקבל את שכרו מיד, כמו שאומרים בהלל "אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה", שכך יראו אחרים וילמדו ששווה לעשות מצווה ולמסור נפש, ולא יחששו וימנעו מפני הבזיונות.

נלמד מזה, שעליך לעשות מסירות נפש להתקדש, וגם אם יצחקו עליך ויבזו אותך, כמה שיותר יצחקו וכמה שיותר יבזו אותך כך תזכה יותר לקיום הפסוק "אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה", שבעזרת ה' בקרוב ממש תראה את ישועת ה' ותהיה לראש פינה, לסמל של הצלחה אמיתית והצלחה ברוחניות ובגשמיות, וכל ענייך יסתדרו לטובה אמן ואמן.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן - השיב את חמתו

כאן הוא, שלא זמרי הוא זה שעצר את המגפה כפי שטענו רבים לומר, אלא דווקא פנחס הוא זה שהשיב את חמתו, ועצר את המגפה!!!

כתב רש"י - לפי שהיו השבטים מבזים את פנחס, שאמרו הראיתם שפיטס אבי אמו עגלים לעבודה זרה, בא והרג נשיא שבט מישראל!! לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. **ולא** מובן מה הקשר שסבו פיטס עגלים לעבודה זרה לעניין שהרג נשיא שחטא בזנות???

ונראה כפי שהרחבנו בקטע הקודם, שטענו שזמרי פעל לשם שמים, שבא למנוע מעם ישראל לעבוד עבודה זרה, ולכן התמסר לזנות עם המדינית בתוך המחנה בלי בעל פעור, מאשר מחוץ למחנה עם עבודה זרה לבעל פעור, והאשימו את פנחס שהיות וסבו יתרו פיטס עגלים לעבודה זרה לכן הרג את הנשיא הצדיק זמרי.

וייתכן שהם טענו שגם על הצד שנטען כפי שכתבנו קודם שזמרי בא בדעה מוקדמת במטרה להציל את שבטו ולכן

הסטייפלער שואל, למה אין התייחסות לגבורת פנחס ולמסירות נפש שלו שסיכן את עצמו?? הרי 24 אלף רצו להורגו!! אבל לפי האמור קודם מובן נפלא, שהדגש בתורה

וזהר ליבנו - פנחס

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן – בקנאו

והנה לרואים מן הצד זה נראה שהקאפו הוא יהודי אכזרי שאין כמוהו לרוע מבין אחינו היהודים, והוא כאח נאמן של הנאצים וכשותף מלא לפשעיהם של הנאצים, אבל לפעמים מתבררת האמת, שבמכות אלו הוא פשוט הציל את חיי היהודי המוכה, וכל בעיטה שנתן הקאפו זה היה מתוך רגש של רחמים, **כי לא כל הנראה אכזריות זה אכן באמת אכזריות לפעמים זה בעצם חסד בהתגלמותו.**

ואפשר לחדד עוד יותר את הדבר, שהיה שוטר שראה מחבל מוכן לעשות פיגוע ועל השוטר הייתה מוטלת החובה לירות ולהרוג את המחבל, אבל השוטר לא היה מסוגל כי בחיים הא לא הרג בן אדם.

והבן אדם מתייסר כי הוא גם בסכנת חיים, וברגע האחרון השוטר ירה סוף סוף במחבל שמת מיד ובמקום עוד לפני שהספיק להפעיל את חגורת הנפץ, ובכך נצלו חיי עשרות.

ואותו שוטר שלא היה מסוגל להרוג התעשת והתחיל לספר בגאווה איך שהוא בעצמו ובגבורה ובאומץ לב הרג את המחבל, כי בתוך רגע השכיח לעצמו את הקושי שלו להרוג!!! והתחיל להתגאות על פרי הצלחתו!!!

אבל פנחס אינו כן, כפי שכתוב "ושם האיש המוכה אשר הוכה", ולא כתוב "אשר הכה פנחס", כי הוא בכלל לא התחבר למעשה זה, אלא מיד לאחר המעשה "ויפלל - התפלל וביקש רחמים על עם ישראל, כי זה מה שמונח לפנחס רק לבקש רחמים על עם ישראל, כי כולו רחמים!!!

ללמדנו, שכל מעשה שנעשה העלול לצער בן אדם למרות שהכל בהיתר ואפילו יש מצווה בדבר, בכל זאת עלינו להתנתק מהחלק המצער שבדבר, כך כל כולך יהיה טוב ולא ידבק בך מאומה מן הרוע.

וכעין זה מצאנו בשמירת העיניים, שכידוע כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ולמרות שהסדר הפוך – עין רואה והלב חומד, בכל זאת התורה הקדימה את חימוד הלב, וכל כך למה?? התשובה לכך מפורסמת, שכידוע הראיה הראשונה של הפריצות אם אכן אדם זה נזהר מאוד ובכל זאת הוא נתקל לאונסו, אזי אם הוא מסלק מיד את הרע ממוחו אינו עובר על זה, ואדרבה הוא מקבל על זה שכר, כי עמד בניסיון הקשה וגם סילק את הרוע ממוחו, כי כאמור חובה לסלק כל רע מתוכנו וששום רע לא ידבק בנו.

ודק אם מהרהר חס ושלוש במראה הפרוץ שראה וחומד זאת בליבו, או שממשיך שוב לראות מרצונו, אז הוא עובר על עוון חמור זה "של ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" רח"ל, לכן נזהר להיות צדיקים ונקיים, בלי רבב וכתם, לשם ולתפארת אמן ואמן.

תחת אשר קינא ויכפר על בני ישראל

הייתי בברית מילה, ושמעתי שמחכים לאליהו הנביא, ואחד אומר לחברו איפה כדאי להסתכל למעלה או למטה או ליד הארון קודש או ליד הרוך הנימול, אז אמרתי בא נעשה סדר בעניין ונגלה איפה אכן נמצא אליהו הנביא בברית?? ואיך נזכה לראותו או לגלותו?? ואת הסוד הזה מצווה גדולה לפרסם!!!

שמשתתף בברית מילה הוא מפסיד את החידושים שהתחדשו בעולם העליון.

וממילא נראה לי שבברית שמחדשים חידושי תורה אזי אליהו הנביא שמח מאוד כי כך שמע גם למטה חידושי תורה, ופחות הפסיד מאשר סתם ברית שהשתתף בה. **אבל** בכל זאת מדוע ומה העניין שלכן דרש הקב"ה מאליהו הנביא כחובה להשתתף בכל ברית?? ולמה נגזר שאליהו הנביא יפסיד את החידושי תורה שמתחדשים בעת הברית מילה בעולם האמת??

ואפשר לישב זאת על פי הבני יששכר תשרי מאמר ד' אות ז' ובאגרא דפרקא אות קמ"ו שנאמר לו מהרב הקדוש מה"ר שלמה מקארלין זצלה"ה הי"ד, שאמר בשם המדרש, שבשעה שאמר הקב"ה לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו: בורא עולם הרי ידוע לך שאני קנאי גדול לשמך הגדול, ואם יהיה הבעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם!!!!

הגמרא בתחילת פ"י בב"ב אומרת שכהנים קפדנים וכעסנים הם, וכתב רבי יעקב קמנצקי זצ"ל שלכן מפרטת לנו התורה, שהקנאות של פנחס הייתה מתוך טבעו הטוב שהיה מלא רחמים, כמו אהרן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות. **ולכן** מובן גם ההמשך "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום", להוכיח שכל מעשהו היה מתוך אהבת שלום. **ולכאורה** איך יתכן קנאות של הריגה של אדם מתוך רחמים ורדיפת שלום?? הרי מידת הדין יש כאן ולא מידת הרחמים??

ובמדרש יש תשובה לדבר על פי משל נפלא, שמלך ושריו עברו ליד קבוצה של נערים פוחזים, ואחד מהנערים קילל את המלך, והמלך ששמע את הקללה כעס נורא וביקש להורגו. **אבל** השר הבכיר שהבין את הצפוי, מיד סטר לנער החצוף 2 סטירות מצלצלות וחמת המלך שככה, המלך נרגע ובסופו של דבר הסתפק בסטירות ולא נתן הוראה להרוג את הנער המקלל, כך גם נהג פנחס, הוא הרג את זמרי בכדי להציל את עם ישראל.

ולהבדיל אלף ואלפי הבדלות, בין הטהור לטמא, זה מזכיר לי תקופות אפלות בעם ישראל, שבזמן השואה במחנות, לפעמים הנאצי רצה לרצוח יהודי על חריגה קטנה שעשה, או סתם כי בא לו להתעלל באכזריות ביהודי, ואז הקאפו היהודי בא ומתנפל ובוטט ביהודי ומגלגלו ארצה וממשיך לבעוט בו, והנאצי מחייך ומרוצה הנה נעשית מלאכתו על ידי יהודי, והוא מרוצה מהרעיון שיהודי מכה יהודי אחר באכזריות, וככה השטן נרגע וממשיך בדרכו.

ללמדנו, שכל מעשה שנעשה העלול לצער בן אדם למרות שהכל בהיתר ואפילו יש מצווה בדבר, בכל זאת עלינו להתנתק מהחלק המצער שבדבר, כך כל כולך יהיה טוב ולא ידבק בך מאומה מן הרוע.

וכעין זה מצאנו בשמירת העיניים, שכידוע כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ולמרות שהסדר הפוך – עין רואה והלב חומד, בכל זאת התורה הקדימה את חימוד הלב, וכל כך למה?? התשובה לכך מפורסמת, שכידוע הראיה הראשונה של הפריצות אם אכן אדם זה נזהר מאוד ובכל זאת הוא נתקל לאונסו, אזי אם הוא מסלק מיד את הרע ממוחו אינו עובר על זה, ואדרבה הוא מקבל על זה שכר, כי עמד בניסיון הקשה וגם סילק את הרוע ממוחו, כי כאמור חובה לסלק כל רע מתוכנו וששום רע לא ידבק בנו.

ודק אם מהרהר חס ושלוש במראה הפרוץ שראה וחומד זאת בליבו, או שממשיך שוב לראות מרצונו, אז הוא עובר על עוון חמור זה "של ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" רח"ל, לכן נזהר להיות צדיקים ונקיים, בלי רבב וכתם, לשם ולתפארת אמן ואמן.

בנביא מלכים א' י"ט כתוב שאליהו הנביא אומר לבורא עולם, "קנא קנאתי", ומבואר בפרקי דרבי אליעזר פכ"ה שקינא פעמיים, הוא קינא על שבתקופת אחאב היהודים לא עשו ברית מילה, וגם קנאתי בעבר בערבות מואב בשיטים על גילוי עריות, אמר לו הקדוש ברוך הוא וכי לעולם אתה מקנא?? חייך שאין עושים ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך, מכאן התקינו חכמים לעשות כיסא אחד מכובד למלאך הברית, שנקרא אליהו ז"ל מלאך הברית, שנאמר "ומלאך הברית אשר אתם חפצים".

ובפרישה יו"ד רס"ה סק"ה הביא שיש הדורשים לשבח מה שנדרש מאליהו הנביא להשתתף בכל ברית מילה, ותמה על הדורשים זאת כנאוי, וכי אליהו הוציא דיבה?? וכי מגיע לו עונש?? וגם וכי לזה יקרא עונש, להשתתף בשמחת מצווה של ברית מילה?? **וראייתי חיד"א בספרו 'חומת אנך' על תהילים (פרק ס"א בשם הצדיק רבי יעקב צמח) כתב:** שהעונש של אליהו הנביא הוא שבזמן

וטהר ליבנו - פנחס

שכתב על סעודת מילה בשם המדרש שניצול (בפשטות הכוונה לכל המשתתפים) מדינה של גיהנום.

אבל תוספות מוסיף, ודווקא שיש שם בני אדם מהוגנים כמובא בגמרא סנהדרין דף כ"ג. נקיי הדעת שבירושלים לא היו מסובים בסעודה, אלא כן יודעים מי מיסב עמהם. **ושורש** הדבר הוא בגמרא סנהדרין פ"ב "אמר לו הקב"ה למשה הקדם לפנחס שלום, שנאמר "לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום", וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם". ואפשר שהכוונה שמכפרת והולכת לעולם, זה להולכים ובאים לברית וכאמור.

ולפי זה מובן מדוע דרש וחייב הקב"ה מאליהו להגיע לכל ברית מילה, גם במחיר ההפסד החידושי תורה שהתחדשו בזמן הברית בעולם העליון, כי הרווח הזה שאליהו הנביא בבואו מכפר על כל העומדים שם שווה את הפסד חידושי התורה, וקל וחומר שיהיה כולו רווח אם מחדשים בברית חידושי תורה וכאמור.

לא נא איזה ריוח עצום קיבלנו דווקא ממידת הקנאות המושלמת של פנחס, שהיות ומידה זו הייתה מידה כשרה וטהורה לטובה, לכן היה לו כוח לנצל מידה זו של קנאות לעשות את ההיפך מהקנאות, במקום להעניש בקנאות, לנקות את העוונות לפני שיהיה צורך בקנאות, ממש מחילת עוונות מושלמת בזכות מידה מושלמת זו!!!

וכל כך למה???? התשובה לכך, כי קנאות מושלמת לשם שמים לגמרי אין כמעט בנמצא, והיות והיא נדירה ביותר לכן יש בה עוצמה נדירה, והקב"ה שמח לנצל את שלימות המידה הזו של פנחס לכפר לדורות על עם ישראל!!!

לכן נתחזק כולנו במידת השלימות בכל תחומי החיים, ועד כמה שהשלימות שלנו תהיה קשה יותר להשגה ויותר נדירה, כך תגדל עוצמתה ויכולתה להשפיע טוב לכל עם ישראל, וכל שכן לך ולמשפחתך, אז הבה נעמול בתיקון המידות בשאיפה לשלימות ובעזרת השם נראה ישועות גדולות אמן ואמן.

ויכפר על בני ישראל – המשך

אולם, וכמובן פתחו של אולם הוא כאין ספור לעומת חודו של מחט אבל כך הבטיח בורא עולם שיהיה!!! **וכאן** זה אכן מוחשי!!! החודו של מחט זה מצוות הברית שנעשה לקטן, וזה פותח כפתחו של אולם לכל העומדים שמקבלים כפרה על כל העוונות.

ובעצם כאן זה פועל כמו מה שעשה אליהו בשיטים, שהרג את זמרי ובדמו של זמרי כיפר על כל עם ישראל, כפי הכתוב בתהילים ק"ו, "ויעמוד פנחס ויפלל" ובתרגום יונתן שחבט את גופת זמרי והמדניית בקרקע, ועשה דין עם בורא עולם שבאלו יכופר לשאר העם, וכך גם עושה אליהו בברית שבדמו של התינוק הוא מכפר על כל הנמצאים שם.

לכן הנני נתן לו את בריתי שלום, והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם - המשך

ולכן מגיע לפנחס שיקבל את תפקיד הכהן כי הוא המחיש באופן חד וברור מה זה כפרת עוונות על ידי דם אחרים. **ועל כן** "בדין שיקבל שכרו", וכאמור שמתאים מאוד שפנחס ימשיך לכפר על עם ישראל ככהן המכפר בדם הקרבנות. **וייתכן** שעל כן המתין לו ה' שיהיה כהן רק בהריגת זמרי, כי כך הומחש רעיון הקרבנות לעיני כל. **ובעצם** הכהונה לא הייתה בגדר שכר, אלא בגדר "התאמה מושלמת", כפועל היוצא ממעשהו, ולכן אין כאן מקום לשאלה, הרי שכר מצוה לא ניתן לאדם בעולם הזה, כי אכן זה לא שכר אלא התאמה מושלמת לתפקיד!!!

"ויכפר על בני ישראל" - סיבת הכפרה בברית מילה לנוכחים - המשך

ואילו במעשה זמרי נעצרה המגפה בעיקר בשבט שמעון, שם הדברים מובנים, שהיות ונהרג ממש נשיא שבט, אם כן זה ממש דומה לקרבן, וגם יש לכל השבט שייכות אליו, **אבל** בדרך הנוולד איך במעט דם מילה של אדם חי יכפר לכל העומדים בברית, וגם מה להם ולו? ומה מחבר בניהם???

לכן הבטיחו לו הקב"ה שיכפר לבעל ברית שיתרוקן מהעבירות שבידו. **עוד טען אליהו**, אולי יהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו בורא עולם שיכפר גם למוהל. **טען** עוד אליהו ואמר: ואולי יהיו בקהל העומדים שם בעת הברית בעלי עבירות ולא אוכל לסבלם!!! **לכן** הבטיח לו בורא עולם שיכפר גם לכל הציבור הנוכח בברית.

וכתב הבני יששכר שזה שמרומז בפרשה "תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל", שהיות ואליהו קנאי וחייב להיות בכל כל ברית והרי אינו יכול לסבול, לכן הקב"ה הבטיח לו שיכפר על בני ישראל.

ונראה להוסיף על דבריו, שעל כן כתוב "ויכפר" לשון עתיד ולא כתוב "ויכפר" לשון עבר, כי עדיין כוחו במונתו עד עצם היום שבכל ברית הוא מכפר על כל הנמצאים שם בברית. **ורבים** חיפשו את המדרש הנזכר ולא מצאו, אבל בתוספות בפסחים קי"ד ד"ה ואין מיסב בסעודת מצוה - יש סמך לדבר

לכאורה המדרש המוזכר קודם מחדש הוא ביותר, כי איך ייתכן שלכל העומדים בברית יתכפרו ויתנקו העוונות??? **וכי** מדוע שיזכו לכפרת עוונות אך ורק בגלל שהשתתפו בברית מילה??? **ונראה** שכידוע בברית אומרים ברכה "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו", ובלשון זה יש במשמעות גם של הווה וגם של עתיד, דהיינו שהברית זה רק כניסה אבל משם יש המשך של כל החיים להתקדש בבריתו של אברהם אבינו, וכפי שהרחבתי העניין בפרשת תזריע.

והיות ונעשה כאן התחלה של קדושה, לכן זה כמו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של

במדרשים כתוב, "בדין הוא שיקבל שכרו", והרבה מפרשים שואלים למה בדין שיקבל שכרו?? **וגם** יש לשאול מדוע אכן לא נהיה כהן פנחס רק עד שהרג את זמרי זבחים ק"א, וכי מה הקשר בין הריגת זמרי לכהונת פנחס??? **ולפי** האמור קודם הדברים נפלאים, שמה שעשה פנחס שהרג את זמרי ומיד השתמש בדמו לכפר על עם ישראל, **זו** בדיוק עבודת הכהן בקרבנות, שבדם הקרבן הוא מכפר על בעל הקרבן בקרבן יחיד, ועל עם ישראל בקרבנות ציבור, **וכדברי המדרש תנחומא פנחס א'** ששופך דם רשעים כאילו הקריב קרבן.

אבל עדיין יש מקום לשאול על האמור קודם, שבדם ברית המילה אליהו הנביא מכפר קרבן על כל הנמצאים שם, כי זה נחשב כמעשה הקרבנות, והרי בקרבנות צריך וידוי וסמיכה, **וגם** אינו יכול להתכפר בדם של אחר, ואם כן איך מכפר דם מילה של הרך על כל הנמצאים שם???

וְטָהַר לִבְנוֹ - פִּנְחָס

כבר שקוע בנו, רק לפעמים הוא בא מושלם כביכול בגופו וזה שייך רק במוצאי שבת ולא בשבת.

לפי כל זה ייתכן, שאליהו הנביא מכפר על כל העומדים בברית, **היינו דווקא על כל אלו שניצוץ אליהו הנביא שבתוכם חוזר וניעור**, שמקבלים על עצמם להתחזק בשמירת הברית והתחזקות בתורה ובמצוות, וכך אצל כל אחד מתחזק וגודל ניצוץ אליהו בכל ברית שנמצא שם, לפי עבודתו ושמירתו וקבלתו והתחזקותו לעתיד בעזרת ה'.

ומובן גם הכתוב במדרש שאליהו מכפר על בעל הברית, וקשה מאוד וכי רך בן 8 יש מה לכפר בו??? **ודווקא** לפרש שמדובר במקרה נדיר על אדם שעשה ברית בגיל מבוגר?? **אלא** יתכן שהכוונה על כל יהודי שהוא שומר ויש לו שליטה כבעל הבית על בריתו בקדושה, כי בכל גיל הוא בעל ברית.

ואליהו הוסיף לבקש שיתכפר לא רק בעל ברית אלא גם המוהל, ואפשר שהכוונה למי שמחזק אחרים לשמור על קדושת הברית, ולאחר מכן ביקש על כל העומדים, **ואולי הכוונה**, שתחילה כיפר על אלו שכבר מתאמצים ומשתדלים לשמור את בריתם עד יום זה כך שקל להם יותר להתכפר, ורק אחר כך מכפר על כל העומדים שמקבלים מהיום והלאה לשמור בריתם ולהתחזק.

ואולי, במקום שיש צדיקים ששומרים את בריתם כראוי, וגם נמצאים עמם צדיקים שמחזקים אחרים לשמור את בריתם, אלו ואלו גורמים שלאליהו הנביא קל יותר לכפר על שאר הנמצאים בברית שיתכפר גם להם, בפרט שמקבלים על עצמם מאותו יום והלאה התחזקות בשמירת הברית, **וכאמור**.

וייתכן, שזו כוונת **התוספות פסחים קי"ד** האמור קודם **ודווקא שיש שם בני אדם מהוגנים אז הם זוכים להינצל מדינה של גיהינם**, והכוונה היא כי צריכים זכות להתנקות מעבירות על ידי אליהו הנביא בברית, והזכות היא כאמור ששמרו עד היום או שמקבלים מהיום להתחזק, ועד כמה שיש יותר אנשים כאלו הגונים בברית כך אליהו הנביא מנקה ומכפר יותר על הנמצאים בברית ובסעודת הברית שאליה התייחס תוספות.

ובמוצאי שבת נשיר את "איש חסיד היה בלי מזון ומחיה", שפגש אותו אליהו הנביא ואמר לו באמת היום תתעשר, שתמכור אותי לעבד וכך תתעשר, ואותו חסיד משתומם איך הוא ימכור את אליהו הנביא לעבד, שיא החוצפה והעזות.

אבל מי שניצוץ אליהו גדל והתעצם בקרבו, אז בעצם גם אליהו הנביא סבל אתו יחד בצערו הרב על כל קשייו, כי אליהו הנביא הוא כביכול חלק ממנו, ולכן אליהו הנביא הרגיש צורך ממשי לעזור ולתמוך ולהתבונן עבור אותו איש חסיד, וכשאני כותב את זה אני בוכה, כי לכולנו יש קשיים וצרות, אבל בא נצל את הפתרון שבא דרך שירה, נעצים בנו את ניצוץ אליהו הנביא שבתוכנו שייהפך מניצוץ לאש להבה, ואז אליהו שסובל אתנו ושותף לצערנו, יבוא לעזור לנו, כן, המלאך המבשר כל בשורות טובות. רק חזק ונתחזק בקדושת הברית, ונגדל בתורה וביראת שמים, ובעזרת השם יתברך נראה בישועת ה' בקרוב כהרף עין ממש אמן ואמן.

בריתי שלום

ונראה לי לפרש ולהוסיף על דברי אותו גאון שליט"א, שאולי קטיעה בר שלום קיבל את הזכות ואת הכוח למול את עצמו ולהגיע בשעה קלה לחיי העולם הבא בזכות הפסוק הזה שכתוב בפרשתנו **"בריתי שלום"**, שכביכול במיוחד עבורו נכתב זו קטועה בשלום, והוא היה ראוי להכנה כזו הכתובה בתורה, כי גם הוא כמו פנחס הציל את עם ישראל, ושנזכה גם אנחנו לפעול טוב ולהציל את עם ישראל כי הכל מרומז בתורה, ובקרוב נזכה למבשר טוב ולגואל צדק במהרה בימינו אמן ואמן.

בקנאו את קנאתי- נותן לו את בריתי שלום

לקרקע, ועמד והתפלל ועשה דין עם בורא עולם שלא ימותו מבקשי רעתו. **וזה** דבר פלא עצום, אנשים רשעים באים להרוג את פנחס, והרי יש כלל ידוע שהבא להורג השכם

ונראה לתרץ על פי שאלה נוספת, ששואלים איך ייתכן ואליהו הנביא מגיע בבת אחת לכמה בריתות שלפעמים הם מתקיימים בכמה קצוות העולם בו זמנית??

והבן איש חי בבניהו בן יהודע סוכה נ"ב ב' מתרץ: **שלא בא כולו אלא רק חלק ממנו**, שמתחלק לכמה חלקים, ולכן יבא באלף מילות ויותר אשר יזדמנו ברגע אחד שבכל מילה יבא חלק אחד ממנו. **והוסיף "שאינ כל החלקים שווים, אלא בכל מילה יתחלק בחלק גדול לפי ערך בעלי המצווה"**, **ולכאורה** סוף דבריו תמוהים, שהרי על פי רוב כל בעלי המצוות הם בני 8 ימים, וממילא כולם שווים הם, ומה הבדל ביניהם עד כדי שחלקיהם שונים??

ובשפת אמת הביא בדומה לזה בשם **הנועם אלימלך**, שבגלל שאליהו הנביא הציל את עם ישראל לכן כביכול **ניצוץ ממנו נמצא אצל כל יהודי. ומוסיף החיד"א** מדבר קדמות מערכת א' וכשאדם הולך בדרך טובה, אותו חלק וניצוץ של אליהו הנביא גודל עמו לפי עבודתו, ואולי זו כוונת הבן איש חי הנ"ל וכפי שיתבאר בהמשך.

ובטור אור"ח רצ"ה כתב שמזכירים את אליהו הנביא במוצאי שבת, כי בשבת אין אליהו הנביא יכול לרדת לעולם הזה, כי יש תחומים למעלה מ"י. **ומקשה החתם סופר** אם כן איך אליהו הנביא בא בשבת לברית מילה?? ובפרט כשיש כמה בריתות בשבת בכמה פינות בעולם?? **והחת"ס** מתרץ שיש 2 בחינות של אליהו הנביא: יש בחינה של אליהו **בגוף** ויש אליהו **בנשמה**. ואכן בגופו אינו יכול לבוא בשבת, ולכן שרים אליהו הנביא במוצאי שבת, אבל **נשמתו של אליהו הנביא יכולה להגיע בשבת** כי במתים חופשי, ולנשמה אין כללי ואיסורי תחומים, וגם הנשמה יכולה בבת אחת להיות בכמה מקומות.

אמנם לפי האמור קודם שפת אמת בשם הנועם אלימלך, והחיד"א **בעצם ניצוץ מנשמת אליהו הנביא נמצא בתוכנו עצמנו**, כן, צבוט את עצמך, אכן אליהו הנביא בתוכך, אל תחפש אותו בברית על התקרה או ליד הארון קודש או צמוד לתינוק, כי ניצוץ מנשמתו של אליהו נמצאת אצל כל יהודי. **ולכן** הוא לא צריך לבוא בשבת מחוץ לתחום, כי כאמור הוא

ובמוצאי שבת נשיר את "איש חסיד היה בלי מזון ומחיה", שפגש אותו אליהו הנביא ואמר לו באמת היום תתעשר, שתמכור אותי לעבד וכך תתעשר, ואותו חסיד משתומם איך הוא ימכור את אליהו הנביא לעבד, שיא החוצפה והעזות.

אבל מי שניצוץ אליהו גדל והתעצם בקרבו, אז בעצם גם אליהו הנביא סבל אתו יחד בצערו הרב על כל קשייו, כי אליהו הנביא הוא כביכול חלק ממנו, ולכן אליהו הנביא הרגיש צורך ממשי לעזור ולתמוך ולהתבונן עבור אותו איש חסיד, וכשאני כותב את זה אני בוכה, כי לכולנו יש קשיים וצרות, אבל בא נצל את הפתרון שבא דרך שירה, נעצים בנו את ניצוץ אליהו הנביא שבתוכנו שייהפך מניצוץ לאש להבה, ואז אליהו שסובל אתנו ושותף לצערנו, יבוא לעזור לנו, כן, המלאך המבשר כל בשורות טובות. רק חזק ונתחזק בקדושת הברית, ונגדל בתורה וביראת שמים, ובעזרת השם יתברך נראה בישועת ה' בקרוב כהרף עין ממש אמן ואמן.

בריתי שלום

גאון עצום מאנטוורפן חידש חידוש נפלא בשמחת ברית לנכדו, שכתוב בפרשה **"בריתי שלום"** והאות ו' בשלום קטועה וחתוכה ונראית כ"י. **וטען** שאולי זה רמז למעשה שמובא בגמרא ע"י באותו רומאי ששמו **קטיעה בר שלום** שלימד זכות על עם ישראל, והיות ובלמוד זכות שלו הוא ניצח את הקיסר נגזר עליו למוות, ותוך כדי הציעה לו גבירה רומאית שאם כבר הוא מת בגלל היהודים לפחות שימות כמו יהודי, ואכן הוא שמע בקולה **ומל את עצמו תוך כדי הליכה למוות**.

כתב הרא"ש שלאחר שפנחס דקר את זמרי עמדו בני שבטו לפגוע בו, ירד המלאך ונגפם לפניו, וכאשר ראה פנחס שמבקש המלאך להורגם זרק את הגופות של זמרי וכזבי

וטהר ליבנו - פנחס

נגד הרשעים והרעים, ואילו כאן אצל פנחס הלך גם נגד הרשעים והרעים, אבל החידוש כאן שפנחס הלך כאן גם נגד הטובים, שהרגיזו אפילו את מלאכי השרת, וגם ביקשו חכמי דורו לנדותו, **עפ"י הירושלמי בסנהדרין פ"ט ה"ז**, וזה מוכיח שכל פועלו לא היה למצוא חן אלא הלך עם האמת לגמרי מתחילתו ועד סופו.

וגם דבר ראשון לאחר מעשה זמרי כולם בכו, וגם מפנחס עצמו נשכחה ההלכה, ולכן כולם סברו שאסור להרוג את זמרי, ורק אחרי שבערה אש הקנאות לשם שמים, רק אז הזכירו לו מהשמים בדיוק גם את ההלכה שקנאים פוגעים בו, וגם את זמן קבלת הלכה זו **"כשייך משה מסיני"**, ורק כך גם הוא וגם משה הבינו שזו קנאות לשם שמים.

נותן לו את בריתי שלום – המשך

ודברים ותפילה לבורא עולם שלא ימותו מבקשי רעתו, כי כבר אינם יכולים להורגו, וגם כבר לא יחפצו להורגו.

ולפי זה יצא דבר נפלא ביותר, שכתב רש"י **"שהיו השבטים מבזים אותו על שהרג נשיא בישראל"**, ולכאורה אם היה אסור לו להרוג והוא רוצח שייקחוהו לבית דין ושיענישו אותו כרוצח, ואם כראוי עשה למה ביזו אותו??

ויתכן שרצו להורגו, אבל ידעו שפנחס הפך למלאך וכבר אי אפשר לדונו במיתה כי הוא לא ימות שוב, לכן פגעו בו **וביזו אותו, כי בבזיונות אפשר להרוג בן אדם מאה פעמים ושימשיך לחיות**, אבל בחיים כאלו שיאמר טוב מותי מחיי, **ולצערי יש אנשים רבים שמבינים בדיוק למה כוונתי!!!**

ללמדנו, שאנשים מסוגלים לפגוע בדיבור במלאכים ובקדושי עולם בלי להתבלבל. רגע, הרי אדם זה מלאך אמתי הוא קדוש וטהור איך אני מסוגל לפגוע בו ולזלזל בו חלילה, אבל ראו כך נהגו השבטים בפנחס שהפך למלאך אמתי, כי היצר הרע מושחת הוא ואין לו מעצורים, הוא מנסה לפגוע בכל דרך וצורה בקדושי עולם, כי הוא יודע שברגע שזלזל בגדולי עולם ממילא כל החינוך של ילדי עם ישראל יקרוס, כי אם בארזים נפלה שלהבת מה נאמר לנו אזובי הקיר, וכך תותר הרצועה לעשות כל דבר האסור, כי ממילא כולם מושחתים וכולם רעים ואין עושה טוב!!!

לכן יהודי יקר, הישמר לך ונפשך ולנפשות כל הדורות הבאים אחרריך, שלעולם אל תתן בליבך ובפיך שום גנאי וזלזול ברבנים ובגדולי ישראל, ואל תתן למשחית לבוא לתוך ביתך חלילה, כי תלחם ותקפיד שבבית שלך ובני ביתך לא יזלזלו בשום פנים ואופן בגדולי ישראל, וכך אפשר שתינצלו מגלי הים הסוערים המבקשים להטביע את כל בתי ישראל למצולות תהום ים, וגם אם כולם מזלזלים וכולם מדברים בגנאי רבנים וגדולי ישראל או שמתירים זאת בטענה **"שההוא לא נחשב לרב"**, בכל זאת אתה תהיה אי של שפיות ותציל את עצמך ומשפחתך בזה ובבא אמן ואמן.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן

פוגעים בו" – לשון הגמרא בסנהדרין פ"ב, שאכן כשבא לבצע את הקנאות, הוא מדעתו לבש גאוה של קדושה וייחס את עצמו למשה רבינו ולאחרון הכהן – **"אחי אבי אבא"**.

ואולי דווקא על זה ביזו אותו, שהרי כתוב **"יהללך זר ולא פיך"**, שאם משה ובורא עולם מייחסים אותך זה מובן ומצוין וראוי, אבל מדוע אתה כשהצעת למשה שאתה תהיה הקנאי היללת את עצמך ויחסת את עצמך בפניו, וכי בעל גאוה אתה?? **הרי** עליך להצטנע כי היה לזכור את מוצאך **שבן פוטי** - בן **למפטם עגלים לעבודה זרה** אתה, ולא להתגאות ביחוסך!!!

ולכן, נצטווה משה **"לתת לו את בריתי שלום"**, שבורא עולם מרוצה מגאוה קדושה זו, כי עבודתו מושלמת, כי במקום שאין איש השתדל להיות איש, ואדרבה כאן מצווה גדולה להיות בעל גאוה, ואיסור חמור להיות עניו וצנוע.

ללמדנו שכל יהודי חייב להשתמש גם במידת הגאוה בכדי להצליח בעבודת ה', כי הנה היצר נותן לנו ענווה מיותרת, באומרו לך חבל לך להשקיע, אתה סך הכל אדם פשוט, מה פתאום תתפלל בדביקות, וכי רבן של כל ישראל אתה!!! או מדוע תשפיל עיניך כאחד הקדושים אשר בארץ?? אין זאת אלא כי גאוותן אתה!!!

אתה חלילה לך להקשיב לו ולקבל את דעתו הפסולה והרעה, וענה לו בעזות דקדושה, ואמור לו: אני כרגע **"קודש הקודשים"**, אני ברגע זה **"רבן של כל ישראל"**!!! כי בשבילי נברא העולם, ואין עוד יהודי בעולם חוץ ממני, ולכן רק עלי

להורגו, ובמקום לשמוח שלא הוא צריך לעמוד ולהרוג את הקמים עליו, אלא מלאך הורג את הקמים עליו, פנחס עושה את ההפוך מהמצופה ומתפלל ועושה דין עם בורא עולם שלא ימותו אנשים אלו הקמים עליו, והדברים מבהילים!!! ומה פשר דבר זה??? **עד** כדי כך מצאנו שבגלל שפילל ודיבר דין קשה עם הקב"ה בכדי להצילם, ביקשו מלאכי השרת להזיקו, ופלא מדוע עד כדי כך התאמץ להציל את מבקשי נפשו???

אלא נלמד מזה בהלכות קנאות לשם שמים, שאינו דואג לרווחת עצמו כלל, ואדרבה פועל נגד צרכיו, ויותר מזה הוא מגן על המתקוממים עליו. **ועוד** נלמד בהלכות קנאות לשם שמים, שבדרך כלל נעים בקנאות ללכת עם הצדיקים

עוד נראה לבאר בדברי הרא"ש הנ"ל, על פי הזוהר שכתב שכשיצא פנחס מהאהל וראה שקמו רבים להורגו פרח נשמתו, ואז **התעברו בו נשמות נדב ואביהוא**, ומאז יש דעות שחי לנצח, ולכן כתוב **"בריתי שלום"**, שנהפך לכעין מלאך שחי בשלום בלי מוות ולנצח.

וגם ראייה **מרש"י** ע"פ **מדרש תנחומא** שכשבאו המרגלים ליריחו כתוב שבבילה רחב הטמינה רק אחד מהם – **"ותצפנו"**, ולא היה צורך להטמין את שניהם, כי פנחס היה כמלאך שאינו נראה. **וממילא**, כל מבקשי רעת פנחס, כל אלו שבאו כנגדו כשראו שמת וקם לתחייה הבינו שאי אפשר כבר להורגו, כי מלאך אי אפשר להרוג!! ולכן כבר לא הייתה סכנת נפשות לפנחס, ועל כן מיד בא פנחס בדין

וטהר לבנו – פנחס

מוטלת עבודת התפילה, ורק עלי לשמור את עיני, כי אני היהודי היחידי או היהודי הכי חשוב בעולם, ואם אכן כך נחשוב ונאמין בעת ניסיון בעזרת ה' נעשה ונצליח, ולא נבוש מהמלעיגים עלינו, כי בשם ה' נלך וזה הכבוד האמתי והגדול ביותר.

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום

והוא דבר נפלא, שהמדרש תנחומא כתב שבשכר "לכן אמור" זכו ישראל ל"אמור להם", דהיינו בשכר זה זכו לברכת כהנים. ולכאן קשה, וכי כאן - בשנת 40 לצאתם ממצרים האם רק אז הם קיבלו את ברכת כהנים, והלוא את ברכת כהנים הם קיבלו בשנה השנייה בעת הקמת המשכן, ובהמשך נצטוו עליה מפורש בפרשת נשא???

אלא נראה לחדש, שהנה כתוב בהלכה שלכל כהן יש את כוח הברכה לברך ברכת כהנים, בין קטן בין גדול, בין צדיק וקדוש וגדול הדור לכהן פשוט ביותר, כי כולם קבלו את כוח הברכה בלי חכמות ובלי הבדלים.

ועניין זה התחדש כאן, שבזכות שעם ישראל קיבלו בתמימות את דברי ה' על פי משה והפסיקו לבזות את פנחס, כך גם בתמימות הם יקבלו את ברכת הכהנים בשלימות מכל כהן.

נלמד מזה, כמה כוחה של תמימות באמונה ובאמונת חכמים תמימה, שבכוחה להשפיע שפע של ברכה מושלמת, ונזכה לקיים את הפסוק "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" ושתהיה יראתו על פנינו תמיד לבל נחטא לו חלילה.

ושם איש ישראל זמרי – צרור את המדיינים כי צוררים הם לכם בנכליהם

ואפילו שממואב צריך לצאת רות ודוד, אבל אם הם לא ייענשו ואילו מדין כן ייענשו, זה יראה וישמע לכאורה כחוסר הגינות, כעין האמרה המפורסמת בגמרא "טוביה חטא וזיגוד מנגיד" – פסחים ק"ג?? וגם מדוע אכן המדייניות הסכימו לוותר ולהכשיל יהודים בעבודה זרה?? וגם איך חשבו שהיא תצליח להחטיא את משה רבינו, שכך השביע אביה של כזבי את בתו???

ונראה, שברגע שמתו 24 אלף על דבר פעור, מיד המדיינים חשבו כנתבאר קודם שהרבה יהודים כבר יפחדו לחטוא בבעל פעור, ולכן הם עברו לשלב ב' חמור בהרבה מהראשון, והוא שתכננו להכניס את הטומאה לתוך בית המדרש, אל תוך קדושת המחנה, כביכול במגמת של מצווה – לחסוך עבודה זרה. **והמדיינים** חשבו והאמינו שיצליחו להחטיא את משה רבינו, א. כי כאשר יש ירידה בעם ישראל גם יכולה להיות נפילה אצל המנהיג. ב. וגם חשבו שמשה יטעה כמו זמרי ויעשה מעשה לשם שמים ויחטא ח"ו בזנות במחנה בכדי למנוע עבודה זרה בבעל פעור מחוץ למחנה.

ויכול להיות שזמרי אמר לכזבי שאין סיכוי שמשה רבינו יסכים לעשות כזאת, בפרט ש 40 שנה פרש מאשתו מחמת קדושתו הרבה, ולכן הוא מתאים לתוכנית של הזנות במחנה במקום מחוץ למחנה. **וזמרי** טעה ואשם!! כי כאשר רואה להט אצל יצר הרע לעשות מצוה תהיה בטוח שזה מזימה רעה ונוכלות ולא מצוה, ולכן כשהמדייניות מציעות הצעה כביכול כשרה, עליך מיד לצעוק לא, כי היוצא מהטמא טמא.

ולכן המדיינים גרועים ממואב, כי הם הכניסו את הטומאה לתוך המחנה בלבוש של קודש, ולכן אומר בעל הנועם אלימלך שהטומאה שלהם שנכנסה למחנה ישראל, עדיין מפעפעת במחנה עד עצם היום הזה. ולכן כתוב "כי צוררים הם לכם" לשון הווה ועתיד, שאת כל המחשבות הטמאות והאסורות עד עצם היום הזה הם הכניסו אל תוך המחנה, בשאיפה לטמאות את הקדוש ביותר כפשוטו, ועיין עוד מה שכתבתי בפרשת בלק על ברכת בלעם - "מה טובו אוהליך" כלפי אם פגע בך מנובל זה משכהו לבהמ"ד.

וכאן הבן שואל מה נשתנה. מה נשתנה מאמר משה לפנחס קודם שהרג את זמרי, שאמר לו "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא", דהיינו שרמז לו שמי שהקריא את המכתב הוא יבצע את הפעולה, ובעצם בזה משה מוכיח שפנחס הוא עצמו הורה שפנחס מתאים ופועל לשם שמים.

ולמרות דברי משה אלו שנאמרו לעיני כל העדה, בכל זאת השבטים לעגו לו וטענו שעשה לא לשם שמים ולכן ביזו אותו, ואם כן מה יועיל ששוב משה אומר בשם ה' "הנני נתן לו את בריתי שלום" שמעיד שפנחס פעל ביושר ולשם שמים?? **והנה** פלא עצום, אכן לאחר שמשה אמר את דברי ה' "הנני נתן לו את בריתי שלום", אכן זה פעל ועם ישראל האמינו לדברי משה, וקבלו שפנחס אכן פעל לשם שמים, והפסיקו לבזותו, וזה יאמר ליכותם של ישראל שלא המשיכו, אלא הפסיקו בלי ויכוחים ובלי מענה דברים, ובגלל זה עם ישראל זכה לדבר נפלא!!!

מתוך שהתורה מפרטת את יחוסו ומכנה אותו כאיש ישראל, יש הדורשים שאכן זמרי התכוון לשם שמים, למנוע עבודה זרה מעם ישראל, רק טעה שחשב שזה הדרך להתיר עבירת זנות בתוך המחנה בכדי להציל איסור עבודה זרה שהיה כשזנו מחוץ למחנה, ולכן ניסה להתיר זנות זו גם על פי משה והזקנים, בטענה שמדיינית מותרת.

ויש להקשות, וכי איך ידע אדם שליבו בוער באהבת הבורא ובאהבת ישראל כזמרי שהיה מעל גיל 250 שנה לדברי המהרש"א, והשאל עצמו לשם שמים, מאיפה לו לידע שטעה?? וכי יש סימנים לדבר שטעה קודם מעשה?? **הרי** הוא ראה את משה וכל הגדולים בוכים ולא קיבל דעה כנגדו, מה הטענה נגדו?? **ונכון** שאולי הוא לא רצה לקבל דעה כנגדו, אבל בכל זאת הוא היה בטוח שפועל לפי האמת ואף אחד לא עצר בעדו ובמקום שאין איש השתדל להיות איש, אז מה הטענה כנגדו?? **וגם** למה חשב שהגוייית יסכימו לוותר על תאוותם להחטיא את עם ישראל בעבודה זרה?? הרי זה היה חלק החשוב ביותר מהעבירה כמו שכתוב "על דבר פעור"???

וייתכן שנכון שהיצר מצד אחד עדיין המשיך לבעור בקרב העם, אבל מצד שני בית דין בציווי ה' התחילו להרוג את החוטאים בבעל פעור, ולכן חשב זמרי כי במצב כזה הגויות יודעות שהשתנה המצב כי הורגים את החוטאים בבעל פעור, אם כן הם יסכימו להתפשר ולוותר על דרישתם שיחטאו בבעל פעור מלבד איסור הזנות. **ואכן** ברגע שראה את המדיינית שמסכימה לחטוא בתוך המחנה, חשב הנה גם הגויות מתפשרות וככה אולי נפעל יחד עם המדייניות להתיר את איסור העריות ולבטל את חטא העבודה זרה שחטא העם מחוץ למחנה.

אבל בעצם מתעוררת כאן שאלה קשה, שכתוב "צרור את המדיינים", ולכאורה למה דווקא אותם לצרור, הרי המואביות הן אלו שהחטיאו לאלפים מחוץ למחנה בבעל פעור, ואילו המדייניות רק אחת או בודדות שחפצו להחטיא דווקא בתוך המחנה ובלי עבודה זרה, אז למה כל הכעס עליהם, ולמה הם נענשו ומואב לא??

וטהר ליבנו - פנחס

והמלחמה נגדם היא!!! צרור!!! לשנוא!!! כי טוען האור החיים הקדוש שעל ידי שנשנא את החטא ואת גורמיו ומרכיביו באמת שנאה ותיעוב, זה ירחיק מאתנו את החטא ואת ההרהור בחטא רח"ל, וכמו שכתבתי בעבר וברוך שזכיתי לכוון לדעתו הקדושה של האור החיים הקדוש, שבעת ניסיון קשה שהיצר בוער אש להבה וכל הדם רותח לדבר עבירה בלהט כמעט בלתי נשלט על פי שקרי היצר הרע, זכור נא עצה יקרה ונפלאה זו לשנוא ולתעב את היצר הרע, כי נראה לך שהוא מחייך אליך, אבל זה שקר מוחלט!!!

עליך לדמיין את עצמך מובל למאסר בבית הכלא לשנים ארוכות בביזיון מחריד כאשר אזיקים על ידיך ועל רגליך, וכל העיתונים ובכל החדשות מזכירים את שמך לדיראון עולם על מעשה נבלה ופשע שחטאת לא רק כלפי בורא עולם ומשפחתך הקרובה, אלא היצר דרדר אותך לפשע גם כנגד חוקי המדינה, כפי שאנחנו לצערנו שומעים על רבים וטובים ומכובדים שנפלו שלל ומובלים לכלא בביזיון. כי ליצר אין גבולות, הוא מחייך אליך אבל כבר סופר את צעדיך לכיוון הפשע והמדרון התלול לכלא, שלא תוכל לשקם את מעמדך בקהילה, אלא תהיה צרוע וזב ומיואש מעצמך לנצח, כך תמות בביזיון מתוך שפלות הדעת וטומאה נוראה.

לכן התאזר נא ובאש של שנאה יוקדת התאזר והילחם כנגד היצר הרע הרוצח אותך בחיך, ואולי זו כוונת הפסוקים "אוהבי ה' - בעת מלחמה וניסיון, "שנאו רע", ועל ידי השנאה ליצר הרע תזכו ל"מיד רשעים יצילם", וזה יביא לנו "אור זרוע לצדיק" וגם יתן לנו שמחה אמיתית פנימית יוקדת "ולישרי לב שמחה", ובורא עולם יהיה בעזרך ועזרנו ונצליח לנצח את היצר הרע לנצח אמן ואמן!!!

וזכור נא לנצל את כוח השנאה לנצח גם בתפילה, וכפי שכתב החפץ החיים שעלינו לחשוב בתפילה שהיצר הרע גזלן ורשע הוא, שהוא גוזל לנו את הכוונה בתפילה, ואנחנו נחשוב בשנאה עליו שאנחנו חוטפים ומצילים מהגזלן את הברכות הנותרות, ובדוק ומנוסה שתחושת המלחמה על כל תפילה וברכה עוזרת לכוון בתפילה ובברכות כראוי ובכוונה הנדרשת.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן

דוחק לתרץ שהעיקר זה התפקיד הרשמי, שאצל אהרן אלעזר בנו קיבל את התפקיד הרשמי שנהיה כהן גדול ואילו בני משה לא קיבלו את תפקיד ההנהגה הרשמית, כי בכל אופן בעם ישראל לכאורה לא העיקר התפקיד הרשמי אלא תכונות ומידות וכיוצא בזה.

ונראה לחדש, שפנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן הכתוב יחס אותו אחר אהרן לומר לך שהוא מילא את תפקיד אהרן והמשיך את דרכו של אוהב שלום ורודף שלום באופן בולט וברור, שהרי בני בנינים כבנים. **כי** הנה פנחס קיבל את בריתו שלום מבורא עולם, וכפי שהגמרא זבחים ק"א אומרת שרק לאחר שפנחס עשה שלום בין השבטים בסוף ימי יהושע, שרצו להילחם כנגד בני גד ובני ראובן שבנו מזבח וחשדו בהם שעשו זאת לצורך עבודה זרה, וכשפנחס עשה שלום שהוכיח שכוונת בניית המזבח היה רק לשם שמים, רק אז זכה פנחס לכהונת עולם.

ולדעה בגמרא שהוא אליהו הנביא, הרי הוא בא מברית לברית לכפר ולהמליץ טוב על עם ישראל, וגם הוא אחראי על כל הבשורות הטובות כפי שאומרים בזמירות של מוצאי שבת. **והוא בקרוב ישיב לב אבות על בנינים ולב בנינים על אבותם וכולנו נחזור בתשובה** ויבוא משיח צדקנו לגואלינו בקרוב בימינו אמן ואמן.

פנחס הוא בן אהרן ממש - המשך

שעשה בלי ציווי מפורש ממשה אבל על דעת משה ולרצונו, בזה תיקן את העוון שני בני אהרן שפעלו בלי רשות ונגד דעת ה', **ואם כן אכן פנחס נחשב כבן אהרן ממש, ולכן** נחשב שאהרן הניח בן כמותו בפנחס למרות שהוא נכד בכל זאת הוא כשני בניו.

אמור הנני נותן לו את בריתי שלום

שנעלם מן העין, **ואם כך קשה** למה אליהו לא נשלח כבר מעת הריגת זמרי להיות בכל הבריתות כפי שהוא עושה מאז תקופת אחאב??

ונפרט שכתוב במדרש אגדה "בקנאו את קנאתי", שקינא כאן במעשה זמרי וקינא גם בתקופת אחאב, ואם כן כבר היה ברור מראש שאליהו יקנא כאן וגם בתקופות

כתב רש"י ייחסו הכתוב אחר אהרן, ובעצם רש"י בא לתרץ מה החידוש שהתורה באה לפרט שפנחס הוא נכד של אהרן שהרי פשוט הוא שאם הוא בן אלעזר ממילא הוא נכדו של אהרן???

והנה כתוב בפסיקא זוטרתא שהוא מדרש לקח טוב שאהרן הניח בן כמותו שהמשיך את דרכו ואילו משה לא הניח בן כמותו, ועיין משך חכמה בעניין זה ב"ונאספת אל עמך". **ויש** להקשות ולתמוה, שהרי עיקר שבחו של אהרן הוא ככתוב במשנה "הי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", ותמוה שלא מצאנו כתוב באלעזר שהיו בו את המעלות של רודף שלום???, ואם כן למה נחשב שהניח בן כמותו???

ואם תתרץ שמספיק שאלעזר בנו בלט בהמשך דרכו של אהרן בכך שאלעזר שימש בכהונה גדולה תחת אהרן, אם כן קשה למה בני משה לא נחשבו כממשיכי דרכו של משה רבינו. **וכפי** שכתב החתם סופר שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן י"ב שיראת שמים מופלגת הייתה להם, שלכן חשב משה שהם מתאימים להנהגה במקומו. **ואת** הגדלות בתורה סבר משה שבורא עולם ישלים להם את החיסרון, והיות וביראת שמים הם המשיכו את דרכו מדוע זה לא הספיק שיחשב שהניח בן כמותו???

את המאמר הקודם מסרתי בקרית יואל במונרו, ויהודי יקר הרה"ח ר' ראובן פאלאטשעק שליט"א הוסיף לי שכתוב בזהר שבעת שהרג פנחס את זמרי, מרוב פחד הקמים עליו מבני שמעון פרחו נשמתו ונתעברה בו נשמתם של שני בני אהרן "נדב ואביהוא", כי במעשהו

פלא עצום יש בעניין פנחס, לדעות בגמרא שהוא אליהו הנביא, שהרי על פי הזהר הקדוש בזמן שהרג את זמרי פרחו נשמתו וחזרה נשמתו כשהתעברו בו נשמות נדב ואביהוא, ואם כן כבר מעת הריגתו את זמרי הוא פנחס כבר הפך להיות כמלאך. **וגם** רש"י בתחילת נביא יהושע כתב שאת פנחס לא הייתה צריכה רחב להחביאו כי היה כמלאך

וטהר לבנו – פנחס

שעצר ואסף אותי ברכבו למקום יעדי למרות שהיה עם בנו הקטן בדרך לארוחת צהרים לקנות פיצה.

ושמעתי את האבא אומר לבנו הרעב לפיצה, בני היקר אנחנו כבר נסע לפיצה, בינתיים נסע עוד קצת בכדי לקיים מצווה לעזור ליהודי להגיע למקום חפצו, ושמחתי על דברי האבא מאוד, ואמרת לי לו דע לך שקיימת גם מצוות חסד אבל גם קיימת מצות חינוך לבנך שיתחנך לחסד.

אמר לי אותו אב יקר, שיש **חתם סופר** שטוען שחלק מהנפילות בדור הזה זה בגלל שהאבא מקיים מצוות בלי לדבר ובלי הסברים, ולכן הילד רואה פעולות של מצוה ולא תמיד הוא מתחבר אליהם, כי מעולם הוא לא ירד להבנת המצוות, ולכן הבן לפעמים לא רואה בהם חשיבות ועניין וחלילה בוטע השם ירחם.

ולכן חשוב מאוד לדבר ולהסביר לילדים את פעולות המצווה שאנחנו עושים ולחבר אותם למצוות, לא רק במעשים אלא גם בדיבור ובהבנת הדברים, וכך הם לא יעשו את המצוות כרובוטים אלא מתוך חיבור אמתי ונכון. וכמובן חובה עלינו להכניס חיות ורגש ושמחה והתלהבות במצוות ובתפילה ובכל הדברים הרוחניים, כך אנחנו ויוצאי חלצנו יבינו ויאמינו שחיי תורה ומצוות הם חיים טובים וטובים שממלאים אותנו בתוכן עשיר ומשמח ומהנה.

לכן הנני נותן לו את בריתי שלום – המשך

וכפי שכתבתי כן בפרשת **קורח** על און בן פלת ששב כל ימיו בתשובה, וכוח תשובה זה הוא ירש מסבא רבה שלו ראובן הצדיק שכל ימיו חי בתשובה, ואפילו שהיה נראה שיעקב אבינו לא קיבל את חזרתו בתשובה לתיקון מושלם, **והראיה** שהרי גער בו על המעשה לפני פטירתו למרות כל החזרה בתשובה. **ואולי** יעקב אבינו רצה שראובן ימשיך באמת כל ימיו של ראובן ולא יפסיק בפטירתו של יעקב, כך נשאר כוח התשובה המופלא לצאצאי ראובן לדורות הבאים.

ובחמשה עשר יום לחודש השביעי וחגתם חג לה'

וכפרט שבסוכות יש שם ניסוך המים ומצוות שמחה, עד כדי כך שדווקא גדולי ישראל היו רוקדים ומעיפים ותופסים לפידים לשמוח ולשמח את העם **"אשרי עין ראה זאת"**. **ואכן** ראינו שבסוכות העניין של ניסוך המים וגם יום חיבוט ערבות זה הלכה למשה מסיני, ולמרות שניסוך המים זה בכדי שיהיה שפע של גשם, בכל זאת זה לא נכתב בתורה מפורש רק כהלכה למשה מסיני, **וכל כך למה??**

ונראה שבסוכות התורה רוצה להמחיש לנו שעיקר השפע בא בדקדוק לא רק בקיום התורה הכתובה אלא גם במה שלא מפורש בתורה, ולכן עיקר שפע המים הנצרך לגשמיות בעולם שבא על ידי ניסוך המים, בא כהלכה למשה מסיני, **וכפי שהארכת בפרשת קדושים במאמר הגמרא יבמות כ' במחלוקת אביי ורבא מי הוא "קדוש"**.

וגם כותב **האבני נזר**, בסוכות יש מצוות שמחה שבאה לכפר ולתקן כל מה שלא עבדנו את ה' בשמחה, שעל זה באים צ"ח קללות וכנגדם באים צ"ח הפרים שמקריבים בחג, וביחד עם השמחה של **"ושמחת בחגך"** מתקנים את עבודת השמחה שביטלנו במשך השנה, ומבטלים את צ"ח הקללות שבאו **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה"**. **וכאמור** גם סיום הדין של הימים נוראים מסתיים בהושענא רבא ביום חיבוט ערבות - שגם הוא מהלכה למשה מסיני, וכאמור כי עיקר הברכה זה בקיום התורה שבכתב והקפדה גם על המסורת שהיא הלכה למשה מסיני ודקדוק בכל דברי חכמים אפילו שהם לא כתובים בתורה שבכתב.

שלאחריו. **ואולי גם אין כאן עניין של בחירה - כי כבר הפך למלאך**, ולמה המתין הקב"ה לשולחו להשתתף בכל בריתות ישראל רק מאז תקופת אחאב, שאז אליהו טען ואמר לה' **"קנא קנאתי"??**

ואולי התשובה טמונה בפרשתנו, שכתוב **"לכן אמור"** שיש דין אמירה, שלא מספיקה הידיעה שאלהו הוא קנאי וקנא כאן במעשה זמרי ויקנא בעתיד במעשה אחאב, אלא צריך אמירה מפורשת של אליהו שיאמר **"קנא קנאתי"** ואז הוא יקבל את בריתי שלום, שישתתף בכל ברית ויכפר עוונות למשתתפים וימליץ טוב על עם ישראל.

ואת המושג הזה שיש דין אמירה, חידש לי בנש"ק **הרב לייפער מבורו פארק** ויישר כוח עצום לו, אבל המחשה לעניין אמירה קיבלתי מיהודי יקר בקרית יואל במונרו

פלא עצום! אם אכן **"הנני נותן לו את בריתי שלום"** זה בעיקר מה שאלהו מגיע לכל ברית ומכפר על הנמצאים שם, אם כן למה נדחתה מעל 500 שנים מתנתו, דהיינו מכאן סוף חיי משה עד תקופת אחאב שהיה אמצע בית ראשון?? **ונראה** לתרץ, כפי האמור שהוא קיבל זאת מכוח הסבא שלו אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבים לתורה, ולכן זה התעכב מאות שנים, בכדי ללמדנו שכוח האבות וזכות אבותינו יכול להשפיע לא רק מיד אלא גם אחרי מאות רבות של שנים.

המשך חכמה תמה, מדוע בכל החגים כתוב בפרשת פנחס את מצוות החג **"מצות יאכל"** ו**"יום תרועה"** וגם **"ועניתם את נפשותיכם"**, ואילו את מצות סוכות לא נכתב בפרשתנו אלא רק את עניין הקרבנות?? **ותירץ** שהיות ונפסק **בשולחן ערוך** אור"ח תר"מ ח' שהולכי דרכים פטורים מן הסוכה, והיות וכאן בפרשה מדובר על קרבנות שהקריבו בבית המקדש, ועם ישראל נצטוו לעלות לרגל לבית המקדש, אם כן לא שייך כל כך מצוות ישיבה בסוכה, אבל בפרשת אמור שם לא מדובר על הקרבנות, לכן שם מפורטת מצוות חג הסוכה.

ונשאלת השאלה שתשובה זו רק עונה על מה שלא מוזכר כאן מצוות ישיבה בסוכה, אבל עדיין למה לא נכתבה כאן מצוות ארבעת המינים, שזה נטלו גם בבית המקדש כמופיע במשנה בסוכה שביום טוב ראשון של חג בבית המקדש היו מתנים שכל אחד יסכים שמי שיתפוס את של חברו יזכה בזה ויקנה את שלו לאדם אחר שיתפוס את שלו?? **ודוחק** לומר שהיות ולא נכתבה מצוות סוכה לכן כבר לא נכתב אודות מצוות ד' מינים, שאם כן נטען הפוך, שהיות וצריך לכתוב מצוות ד' מינים לכן נכתוב שוב על מצוות סוכה.

ונראה שבכוונת התורה לשים דגש בכוונה, שלא נחשוב שהיות ועיקר שמו של חג הסוכות הוא הישיבה בסוכה לכן נחפש להקפיד על מצוות סוכה גם במחיר הפסד עליה לרגל בתירוצים שונים וכדומה, לכן התורה כאן לא כתבה על ישיבה בסוכה כי היא כביכול לא נחשבת לעומת הצורך והחובה לעלייה לרגל לבית המקדש.

ולא פלא שלאחר עבודה זו של הקפדה גם בתורה שבעל פה ודברי חכמים, זה הזמן לחגוג את שמחת תורה, כי כך התורה מושלמת **"תורה שבכתב עם התורה שבעל פה"**, ובכוח זה מסיימים ומתחדשים ומתחילים את התורה מחדש מבראשית.

וזהר ליבנו - פנחס

* השיב את חמתי מעל בני ישראל ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי

שימותו 157200 יהודים, כי אכן היו הרבה חוטאים מעם ישראל ורק בזכות פנחס הם ניצלו, אבל בכל זאת הקב"ה השמידם אחר כך עוד לפני שעברו את הירדן, ככתוב **דברים ז' ג' "כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלקיך מקרבך ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום"**:

וגם לאחר תשובת הרמב"ן עדיין קשה לכאורה, היאך יתכן שכל כך הרבה יהודים באמת חטאו בע"ז של פעור, **וגם קשה** שאיך יתכן שהחוטאים היו **במספר מדויק 2 חוטאים** לדין מכל שבט ושבט בשווה, הרי שבט לוי היו התקדשו יותר משאר שבטים עוד מימי גלות מצרים שהתמידו בתורה וגם לא חטאו בעגל וכי כאן חטאו ככל השבטים בשווה??

לכן נראה לי בדרך אפשר, שהיות והיו הרבה חוטאים שהרי אפילו אם רק משבט שמעון חטאו בכל זאת 24 אלף זה המון עם, וגם היה זמן של **חרון אף**, לכן משה רבינו היה חייב לפעול ולהפעיל את כל הדיינים במהירות עצומה, בכדי לסלק את חרון האף מישראל.

והנה כאן לא היה צורך בסנהדרין של 23 דיינים ככל דיני נפשות, כי כאן בורא עולם כבר הודיע למשה מי חייב מיתה, ככתוב **"והוקע אותם לה' נגד השמש"** וכפי שפירש רש"י בשם מדרש **"השמש מודיע את החוטאים, שהענן התקפל מעליו והחמה זורחת עליו"**.

ולכן טען משה לדיינים מספיק שדיין אחד מכל שבט ידון 2 חוטאים כי הלכו זוגות זוגות, וכך במהירות אפשר אפילו להרוג 155200 יהודים אם יתברר שיש צורך והשמש זרחה עליהם, וכך תוסר חרון אף ה' מישראל ולא ימותו צדיקים עם רשעים במגפה.

ואולי התברר בסוף שרק משבט שמעון חטאו ולא מבני ישראל רק מהערב רב וכדברי הזוהר, **וממילא אין מחלוקת בין הזוהר לירושלמי**, כי כאמור הירושלמי כתב מה שמושה רצה לפעול ולהפעיל את כל הסנהדרין במהירות וביעילות אפילו להמון עם, וכאמור התברר שלא היה צורך לכל הדיינים כי רק 24 אלף חטאו.

וייתכן שמושה רבינו העדיף שכל דיין ידון 2 אנשים בנפרד, ולא 23 דיינים ידונו יחד 50 אנשים, כי כידוע דברי המשנה במכות **ובגמרא דף ז'** סנהדרין ההורגת אחד (בגמרא הגרסה **אחת** – ואולי השינוי בגרסה זה לחדד שהכוונה למקרה אחד, דהיינו שלפעמים בעבירה אחת השתתפו 2 אנשים יחד והריגת שניהם נחשב להריגה שבאה מפסיקה אחת ויל"ע) לשבע או לשבעים שנה היא **חבלנית**.

ומצאנו שמושה רבינו חשש מאוד לכך, שהרי בחטא העגל כתוב **בשמות לב' כז' "כה אמר ה' אלוקי ישראל שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו"** וכתוב במדרש מופיע **בתנא דבי אליהו פרשה ד' ובילקוט שמעוני: מעיד אני עלי שמים וארץ שלא אמר לו הקב"ה למשה עמוד בשער המחנה ואמור מי לה' אלי כה אמר ה' אלהי ישראל**.

אלא שהיה משה דן קל חומר בעצמו **אם אומר אני להם הרגו איש את אחיו יהיו ישראל אומרים לי לא כך למדתנו סנהדרין ההורגת אחת בשבוע נקראת חבלנית ומפני מה אתה הורג שלשה אלפים ביום אחד??** לפיכך תלה הדבר בכבודו של מעלה, שאמר שכך ה' ציווה אותו.

ולכן כל שכן הפעם שמדובר בהרבה יותר מ-3000 יהודים הרוגים ולפחות היו כאן 24 אלף, בוודאי משה רבינו לא

הזוהר הקדוש שואל, הרי מתו במגפה 24 אלף משבט שמעון, ואם כן איך שייד לומר שפנחס **"השיב את חמתי??"** **ועונה** הזוהר הקדוש שאכן רק הערב רב שהתחתנו עם שבט שמעון הם אלו שפגמו בקדושה ורק הם מתו במגיפה, אבל עם ישראל כולו זרע קודש מהם לא מת אפילו אחד, ולכן כתוב **"ולא כליתי את בני ישראל"** דהיינו דווקא את בני ישראל לא כילה ה' אבל את הערב רב ה' כן כילה.

ונשאלת השאלה אם בני ישראל לא פגמו כלל בקדושה ולא חטאו, אם כן מדוע לולי מעשה פנחס שהשיב את חמתי ה' היו עם ישראל מתים?? **וראיתי ברבנו בחיי** שכתב כדברי הזוהר שאכן רק משבט שמעון מתו 24 אלף ובזכות פנחס לא מתו משאר השבטים, ושוב קשה שאם לא חטאו למה היה עליהם למות??

ובמדרש הגדול כתוב לפי שכל ישראל ערבין זה לזה לכן התחייבו כליה עד שבא פנחס והסיר הגזרה מהם, רק שעדיין קצת קשה שהרי לדברי הזוהר התורה מפרידה בין בני ישראל לערב רב, ואם כן מדוע שבני ישראל יהיו ערבין גם על הערב רב הנפרדים מהם, עד כדי חיוב כליה?? **ובספורנו** כתב שעם ישראל חטא בכך שלא מחו בפושעים, ויתכן שגם בלי דין ערבות על האדם למחות בפושעים כשהדבר בידו וזה בגדר דבר הנשמע ולא להיפך.

והנה בפרשה הקודמת כתוב שעוד לפני המגיפה ציווה ה' ממושה **"קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש וישב חרון אף ה' מישראל"** ובהמשך כתוב **"ויאמר משה אל שופטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור"** והביא רש"י את דברי הירושלמי בפ"י בסנהדרין שכל אחד ואחד מדייני ישראל היה הורג שנים, ודייני ישראל שבעה רבוא ושמונת אלפים ובהמשך הירושלמי כתוב **"נמצאו ההרוגים 157200"**.

ולכאורה דברי הירושלמי הם נגד דברי הזוהר הקודמים, שהרי לדברי הירושלמי כרבע מעם ישראל מכל השבטים חטאו בחטא עבודה זרה של פעור שהתחייבו עליו מיתת בי"ד ולא רק מיתה בידי שמים מדין ערבות או בגלל שלא מיחו בפושעים.

אבל על עצם דברי הירושלמי מקשה הרמב"ן וכי יתכן שאכן יותר ממאה חמישים אלף יהודים - רבע מעם ישראל חטאו בבעל פעור?? **ועוד** הקשה הרמב"ן שהרי אין דיני נפשות בדין אחד אלא בסנהדרין של עשרים ושלשה ואיך צווה משה שכל דיין ודיין יהרוג 2 יהודים, ואם אכן הרגו כל כך יהודים מדוע לא מצאנו חיסרון במספר השבטים כשנמנו לאחר חטא זה **במדבר כו נא??**

ומתוך הרמב"ן שאכן הרבה מעם ישראל חטאו ככתוב **"ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף ה' בישראל, כי יצא הקצף מלפני ה' החל הנגף"**, רק השם ברחמיו אמר למשה, שישפטו השופטים ויתלו הנצמדים ולא צדיק עם רשע, ומשה צוה כן לשופטים, וכאשר נאספו כל העדה פתח אהל מועד לעשות כדבר משה התחצף זמרי וחטא במרד ובפרסיה ולכן התחילו משה והשופטים לבכות, עד שבא פנחס ויפלל ותעצר המגפה, **ולא נדון אחד מכל העם ביד השופטים**, כי השם אמר (פסוק ד) והוקע אותם וישב חרון אף ה' מישראל, וכבר שב אפו, ולכן לא כתוב **"ויעשו כן שופטי ישראל"**.

ומה שכתוב בירושלמי **"נמצאו ההרוגים 157200"** לא הכוונה שאכן הדיינים הרגו בפועל, אלא כל זה היה מדברי משה לדיינים שאם כל דיין יהרוג 2 ממילא יצא החשבון

וטהר לבנו – פנחס

ב"ד יהיה מדיין אחד, ושיפסוק מיתה רק פסיקה אחת כביכול על כל זוג שהלכו יחד לבעל פעור.

רצה לצוותם אפילו בציווי ה' להרוג רבבות ולהיות ב"ד חבלנית. **לכן** בא משה רבינו והציע להם חלוקה שכך כל

ללמדנו שמשה רבינו דאג לכבודם של דיינים גם במצבים קשים ומסוכנים ביותר, שלא רצה שיקראו להם ב"ד חבלנית, ולכן אפילו שינה בחטא העגל ואמר וציווה בשם ה' מה שלא נאמר לו בשם ה' מפורש וכפי שכתוב במדרש וכל זה למען כבודם של דייני ישראל, וגם בחטא בעל פעור שהסכנה הייתה גדולה פי כמה שהרי כאן חטאו כמעט פי עשר לפחות מכמות החוטאים בעגל, בכל זאת משה רבינו חשב בדעתו איך לקיים מצוות ה' ולהרוג אלפי יהודים במהירות ובכל זאת בלי לפגוע בכבוד הדיינים, כי גם במצבים קשים יש לתת את הדעת על כבודם של דייני ישראל.

ואם כן כל שכן עלינו החובה לנהוג כבוד בדיינים ובגדולי ישראל שאנחנו קטנים לעומתם, וחובה עלינו לחוש לכבודם וחס ושלום לא לזלזל בבית דין חלילה וחס, ומי שגדולי ישראל מכובדים עליו ממילא ביתו יהיה בנוי לתפארת, כי אם ראש הפירמידה כביכול טוב אז יש למה לשאוף, אבל אם מזלזלים בראשי העם אז אין ערך עצמי והכל קורס חלילה.

ובראשי חדשיכם

רוקד סביבו, ואילו היהודים שסופרים לפי הירח, בעצם סופרים כמה זמן הירח מקיף את כדור הארץ, והמשמעות היא שכביכול **כדור הארץ הוא המרכז**, ואילו הירח טפל לנו ומקיף אותנו, ורוקד סביבנו.

זזה עיקר המסר במצווה ראשונה זו – מצוות קידוש החודש, שנתבונן ונבין היטב ונדע שאנחנו **היהודים אנחנו מרכז העולם**, שאנחנו לא כמו כל הגויים טפלים ובטלים, אלא אנחנו חשובים ביותר אנחנו מרכז העולם. **וברגע** שאדם יודע שהוא המרכז וכפי שאמרו חז"ל שאדם צריך להגיד בשבילי נברא העולם, ככה הוא קולט שהוא לא עוד איזה חרק מזערי ביקום הענק שאפילו לא שווה התייחסות, אלא הוא מבין ומפנים שהוא מרכז העולם, ואז הוא מעריך את עצמו ומשקיע בהתאם.

לא פלא שדווקא על ראש חודש כתוב **"ובראשי חדשיכם"** כי מצווה זו מחשיבה את ישראל מכל העמים, והיא הנותנת לנו מוטיבציה להשקיע בתכלית העולם כי אנחנו מרכז העולם ולכן כאמור היא המצווה הראשונה לנו כי משמעותה עצומה ביותר.

לכן יהודי יקר תהיה חזק, אתה שווה מאוד, אתה מרכז העולם! וככה מתוך מחשבה של עוצמה וחשיבות תתחיל להשקיע, כי צריכים אותך בעולם, כי אתה חולייה מרכזית בעולם.

"ובראשי חדשיכם" - בדרך אחרת

דווקא בעת שהם מתהפכים בגיהינום דווקא אז הם מתעוררים לצעוק **"משה אמת ותורתו אמת"**, וזה מוכיח שעצם ההתהפכות גורמת להם שמחה וחזרה בתשובה.

ולכן דווקא על ראש חודש נכתב **"ובראשי חדשיכם"**, כי אכן ראש חודש מיוחד הוא לכל עם ישראל בין החיים ובין המתים, ואפילו לרשעים שבגיהינום, וכפי שאומרים בתפילת ר"ח **"זמן כפרה לכל תולדתם"**, **זיכרון לכולם יהיו ותשועת נפשם מיד שונא"**, וזה כפי האמור שלכולם גם לרשעים הגדולים בגיהינום ר"ח מכפר ומועיל.

זבעת אמירת קידוש לבנה התחדש, שרש"י על הפסוק **"ושעיר עזים אחד לחטאת לה"**, הביא מדרש אגדה: אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמעטתי את הירח: **והדברים מופלאים**, וכי בורא עולם שייך בו חטאת ותשובה?? וכי צריך כפרה?? **אלא** נראה שה' יצר כאן כוח של תשובה לא הגיוני, בכדי שגם המתים הרשעים יוכלו לחזור בתשובה כל ראש חודש, למרות שזה לא הגיוני שמת יחזור בתשובה, **בכל זאת בורא עולם יצר מציאות של תשובה לא הגיונית** בכדי שאכן יהיה זמן כפרה לכל תולדתם, החיים וגם המתים שזה כל תולדתם ממש.

ללמדנו, שלמרות ובראש חודש עובדים ועושים מלאכה כביום חול רגיל, בכל זאת עלינו לזכור שהוא יום עוצמתי ויום ראוי לכפרת עוונות, ובמקום קורבן שחטר לנו בעוונותינו הרבים מאז שחרב בית מקדשנו, בכל זאת אנחנו נשתדל להיות הצדיקים שמשלימים 30 יום בקדושה מידי חודש בחודשו ומזכים אנו את החיים וגם את המתים, ועושים חסד של אמת ממש!! ואשרי מי שמתמיד בזה אשרי חלקו בעולם הזה ואשרי חלקו בעולם הבא.

לְעֵינֵי מֹשֶׁה וְלְעֵינֵי כָּל עַדְתּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָמָּה בָּכִים פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד

ולצעוק מרה על כבוד אשתו, ולטעון וכי אתם מדמים את שאשתי שהתחתנתי עמה בקדושה לפני מתן תורה או לאחר מתן תורה כשהתגיירה, לזו המדיינית שבאה לזנות, וכי למה לא צעק משה את ההבדל הברור ולמה לא נלחם

וכי למה משה רבינו וזקני העדה בכו פתח האוהל?? ומפרש רש"י שאמרו לו אנשי זמרי, משה: זו המדיינית, אסורה או מותרת?? ואם תאמר אסורה היא, אם כן בת יתרו – ציפורה מי התירה לה?? **אבל** משה רבינו היה עליו לקום

וזהר ליבנו - פנחס

ולא על מואביה נקבה?? למה שאול ואחיתופל לא הבינו זאת??

והתשובה פשוטה היא, כשלא רוצים לשמוע ולא רוצים להבין אז לא יעזור כלום ולא יבינו!! והיות שאול ואחיתופל קנאו בדוד, לכן הם לא רצו להבין שדוד כשר לבוא בקהל, פשוט הם לא רצו להבין!! והדבר היחידי ששכנע אותם היה איום בחרב כפי שכתוב **בגמרא יבמות עז'** שאמר רבא מלמד שחגר חרבו כישמעאל ואמר כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית.

וגם כאן משה רבינו ידע שזמרי ואנשיו לא רוצים לשמוע ורק לחטוא הם באים, לכן משה בכה ולא התווכח איתם, כי אין מה להתווכח, שכשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע, כי הוויכוח יוכיח כביכול שיש כאן 2 צדדים, ולכן רק חרב פנחס עצרה את העיוות והשקר.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן בקנאו את קנאתי

שוב ברשות משה שאמר לו קריינא דאיגרתא עליך התפקיד לתקן.

ולפי זה נראה שלכן **הדגיש פנחס כשדיבר עם משה "אמר לו: אחי אבי אבא לא כך לימדתי ברדתך מהר סיני, הבעל את כותית קנאים פוגעים בו" – מתוך לשון הגמרא בסנהדרין פ"ב, כי שורש חטאם של נדב ואביהוא התחיל בהר סיני מתוך הפסוק שמות כ"ד ט' "ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל", שנדב ואביהוא הבינו שבני משה ושני בני אהרן הנותרים לא ינהיגו את הדור שלכך הם לא נצטוו לעלות להר – עפ"י הח"ח על הספרא פרשת שמיני, והיות ואהבו את השררה – עפ"י רש"י, לכן הם אמרו מתי ימותו הזקנים הללו וננהיג את הדור במקומם סנהדרין נ"ב א'.**

ולכן הזכיר פנחס את **הר סיני** ובעצם כי שם היה שורש חטאם של נדב ואביהוא ושם הקב"ה כיוון **שיתחיל שורש תיקונם** על ידי זה שמה מסר רק לפנחס את ההלכה של קנאים בו, ובכל זאת פנחס שאל שוב רשות משה בשעת מעשה, וכמו כן מובן שהזכיר את שורשי המשפחה שלו עם משה, כי התיקון שעשה היה לשורשי משפחתם – נדב ואביהוא שהיו ממשפחת משה ופנחס, וכאמור קודם זה גרם לפנחס להיות מיוחס כבן אהרן עפ"י חידושו הנפלא של **ידידי הרב ראובן פלוטשניק שליט"א מקרית יואל מונרו ארה"ב** שהבאנו קודם.

ולא פלא שנתעברו בו נשמות נדב ואביהוא, כיוון שפנחס קודם שפרחה נשמתו דאג לתקן את נשמתן לכן זכה שנתעברה בו נשמתן הקדושה שהם מכובדי ה' בעת שפרחה נשמתו, ויתכן עוד לפי זה שמה שהיו השבטים מבזים את פנחס על קנאותו, בכך נתכפר לנדב ואביהוא שאמרו מתי ימותו הזקנים הללו – משה ואהרן וננהיג את הדור במקומם, שביזיונות אלו שהשבטים היו מבזים את פנחס שנתעברה בו נשמת נדב ואביהוא, זה כיפר עליהם לגמרי.

הם מי מריבת קדש מדבר צין

י"ש כוח מיוחד לבחורי ישיבה גדולה בעלזא אשדוד המצוינים והנפלאים שעל ידם התלבנו חלק מהדברים בטוב טעם ודעת תוך כדי נסיעה באוטובוס מב"ב לאשדוד. במדבר צין בסוף 40 שנה קודם כניסתם לארץ, הלוא כבר מתו אלו שהמרו בים סוף??

ודחה רבי אליעזר קושיית השואל, וטען שבוודאי התורה לא באה כאן למנות את חטאי בני ישראל כי מה זה קשור לעניין פטירת משה וסיבת פטירתו?? וכי יש חשיבות כלפי פטירת משה אם אותם אנשים בדיוק שחטאו בים סוף הם אלה שחטאו במדבר צין??

על כבוד אשתו?? וכי מדמים רשעית טמאה לאשתו הצדקה שכל מעשיה יפים!! ואשת חבר כחבר!!

ולענות על שאלה זו אקדים בשאלה אחרת, שהנה עם ישראל נצטווה לנקום במדיין על אשר טמאו את עם ישראל ושבגללם מתו 24 אלף יהודים, והנה במקום לנקום במואב שהם היו לכאורה עיקר המחטיאות, במקום זה הם נקמו דווקא במדיין, ורק במדיין, ועם ישראל שהנקמה בערה בהם תמהו איך יתכן שבמואב לא נוקמים??

אבל התשובה לכך פשוטה היא, ובפשטות כל עם ישראל הבינו זאת מיידית, שבורא עולם המתין בנקמת מואב כי ממואב אמור לצאת צדיקים גדולים שישתייכו לעם ישראל, ואכן יצאה משם רות שממנה יצא דוד המלך עליו השלום. **ואם** כן תמוה מדוע פקפקו בדוד שטענו שהוא פסול לבוא בקהל ה', הרי מעצם הדבר שלא נקמו במואב ורק במדיין, ועצם הדבר שהתורה אסרה למואבי לבוא בקהל ה', סימן ברור הוא שהאיסור הוא רק על מואבי זכר

כתוב בספר תורת חיים שבאמת פנחס לא היה צריך לבקש רשות ממשה רבינו להרוג את זמרי, שהרי הלכה היא שקנאים פוגעים בבעל גויה, ופנחס בעצמו כבר שמע את ההלכה ממשה רבינו, אלא פנחס בא לתקן את מה שפגמו נדב ואביהוא על פי הדעה **עירובין ס"ג א'** שנענשו כי הורו הלכה בפני משה רבם בלי לשאול רשות מרבם, לכן בא פנחס שע"פ הקבלה נתעברו בו נשמות נדב ואביהוא ונטל רשות ממשה להרוג את זמרי ובכך תיקן את חטא נדב ואביהוא.

אומנם בזהר משמע שרק בעת שהרג פנחס את זמרי רק אז נתעבר בו נשמת דב ואביהוא, שכתוב שם שמרוב פחד הקמים עליו מבני שמעון פרחו נשמתו ונתעברה בו נשמתם של שני בני אהרן **"נדב ואביהוא"**, ואכן ההסבר לכך הוא כי במעשהו שעשה בלי ציווי מפורש ממשה אבל על דעת משה ולרצונו, בזה תיקן את העוון שני בני אהרן שפעלו בלי רשות ונגד דעת ה', ומשמע שקודם שפרחה נשמתו לא היה לו קשר לנדב ואביהוא.

אבל עדין נראה שפנחס כיוון עוד קודם לתקן את נשמת נדב ואביהוא, ופנחס ראה שהמצבים דומים, כי כאן משה והזקנים בוכים בלי לדעת איך לנהוג במצב זה, וכן נדב ואביהוא גם נתקלו במצב קשה של משה ואהרן שהיו עצובים שלמרות כל ההכנות שעשו לקראת ירידת האש מן השמים שתאכל את הקורבנות שהמתינו על גבי מזבח, וכפי שכתב **רש"י** שם שהיה אהרן נכלם לכן בעזות דקדושה באו נדב ואביהוא והורו הלכה בפני רבם לגרום שתצא אש ה' על ידי שהקטירו קטורת.

וכשראה פנחס מצב כזה שמה והזקנים בוכים, נזכר שבמצב כזה כשהתעורר עזות דקדושה אצל נדב ואביהוא חטאו כי לא נטלו רשות, ולכן הוא רצה לתקן מצב זה ואכן נזכר והבין שעליו מוטלת החובה לתקן כי משה רבינו הורה רק לו את ההלכה בירידתו מהר סיני, ובכל זאת לא פעל כי

כתב רש"י: הם לבדם אין בהם עון אחר, ד"א הם שהמרו במרה הם היו שהמרו בים סוף הם עצמם שהמרו במדבר צין", ורבי אליעזר אשכנזי בספר מעשי תורה פרק ל"ה הביא ששאלו אותו שהרי כתב רש"י בפרשת חוקת **"ויבואו בני ישראל כל העדה מדבר צין" – שכל מתי מדבר מתו ומעתה כולם פרשו לחיים, ואם כן איך יתכן שכאן כתב רש"י שהם אלו שהמרו בים סוף בתחילת 40 שנה הם אלו שהמרו**

וטהר לבנו – פנחס

רבנו, ואז הרגישו כל עם ישראל צער גדול והרגישו כאילו כל הרועים נפטרו בחודש אחד.

וגם צ"ע מדוע מתה מרים עוד קודם פטירת אהרן ומשה עוד קודם מי מריבה שניתן גם לה לתקן את חטא הדיבור שדיברה?? **וכמו כן מפורש ברש"י על פי הספרי בפרשת וזאת הברכה "תריבהו":** תריבהו על מי מריבה נסתקפת לו לבא בעלילה אם משה אמר שמעו נא המורים אהרן ומרים מה עשו? וכן נכפל העניין במדרש רבה חוקת.

אומנם לדרכו של רבי אליעזר אשכנזי מדויק בפסוקים שמשה ואהרן נענשו על שלא תקנו את תלונות בני ישראל במרה ובים סוף ובמדבר צין ולכן הגדרת חטאת היה מי מריבה, שלא תקנו את מריבת בני ישראל בדיבור כשהתלוננו על חסרון המים, ואכן עם ישראל לא נענש על תלונות שהתלוננו על המים אבל בכל זאת על משה ואהרן היה החובה לתקן את תלונות בני ישראל על ידי קידוש השם בדיבור אל הסלע.

ואכן סיבת פטירת מרים ואי כניסתה לארץ ישראל לא כתב בתורה, ואכן נסמכה פטירת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר שגם פטירתה היא כחוק לפני המלך בלי סיבה מובנת, מלבד מה שכתב רש"י שמיתת צדיקים מכפרת, (ועיין פרשת כי תבוא מה שכתבתי בעניין מכה שלא כתובה בספר התורה – שהיא מיתת צדיקים, כי לא מפורש בתורה סיבת פטירת מרים שממנה נלמד שמיתת צדיקים מכפרת), והתחדש עוד בעניין בספר בפרשת חוקת.

ובפרשת בהעלותך כתבתי שמלבד הטעמים הקודמים, יתכן שלא נגזר על מרים (שכל כך אהבה ודאגה למשה רבינו עד כדי כך שהיא סיכנה את עצמה למענו כשהיה ביאור בתוך תיבה), לסבול את הצער הגדול לחיות ולראות את אחיה הצדיקים משה ואהרן שכל כך חפצו להיכנס לארץ ישראל, נפטרים ולא נכנסים לארץ ישראל מחמת עונש, כי בשבילה היה גורם צער גדול מנשוא.

וכמו שנאמר "כי מפני הרעה נאסף הצדיק", שלא רצה הקב"ה שמרים תצטער וכאמור, וכמפורש בגמרא בבא קמא ס' ושם פירש רש"י שטובה היא לצדיקים שלא יראו ויצטערו ברעה, ולכן הם נפטרים ראשונים. וברוך שכייוונתי, שאכן מצאתי במדרש אספה שלא נגזרה גזרה על משה ואהרן אלא לאחר פטירת מרים, כי גם הצדיקים מצטערים במיתת הצדיקים.

ומלבד זאת כתוב במדרש שם, שהיות ושלושתם היו פרנסים טובים לעם ישראל, אינו בדין שהם ימותו והיא תישאר. **וייתכן** שהכוונה שזה יראה כביכול שהם פחות טובים ממנה, וזה אולי קצת זלזול באחיה הקדושים. וכמובן היא סיימה את תפקידה באופן מושלם בעולם הזה, וכפי שכתב הגר"ר הירש, ובחייהם ובמותם לא נפרדו, כי יחד השלימו תפקידם כראוי.

***ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב

ולכן בלעם שהשתמש ברוחניות העצומה שקיבל ובמקום להתעלות עמה ירד והוריד עמו אנשים לשיא התאוות, לכן **מידה כנגד מידה** הוא מת על ידי הציץ הקדש שהורידו מלמעלה ללמטה, מהשמים לאדמה כביכול. **וכן** מצאנו שכל צבא שנחריב מתו כששמעו את שירת המלאכים, כי הם לא היו מסוגלים לסבול את עוצמת הקדושה והמתקנות הרוחנית, וכמו שאשה סוטה מתפוצצת בשותתה ממי המרים שנמחק בהם שם ה', שגופה הטמא לא יכול לסבול את עוצמת הקדושה ולכן גופה מתפוצץ.

קנאות מחייבת מאוד מאוד את הקנאי עד סוף חייו

הושע פרק א' פסוק (ד) **ויאמר ה' אליו קרא שמו יזרעאל כי עוד מעט ופקדתי את דמי יזרעאל על בית יהוא והשפתי ממלכות בית ישראל:**

אלא פירש כוונת רש"י, שהקב"ה בא בתביעה למשה מדוע לא תיקן בדיבור אל הסלע כציווי ה' להוציא מים, את חטא עם ישראל שחטאו כמה פעמים בדיבור רע - בתלונות בדברים על המים במרה ובים סוף ובמדבר צין. **ובגלל** שלא תקנו את חטא עם ישראל פעמיים על המים, לכן נגזר על משה ועל אהרן למות ולא להיכנס לארץ ישראל.

ומהלך זה, מזכיר לי את המהלך שכתב החתם סופר בתורת משה בפרשת חוקת, שתמה מדוע נגזר על מרים להיפטר ולא להיכנס לארץ ישראל?!

והוכיח שנגזר על שלושת הרועים להיפטר בחודש אחד ככתוב בנביא זכריה יא' ח' "ואכחיד שלושת הרועים בירח אחד", **ותמה החת"ס** והלוא משה ואהרן ומרים נפטרו בחודשים שונים?? **ותירץ** שהכוונה שבחודש אחד נגזר על שלושתן למות, והוא כשמרים דיברה לשון הרע על משה נגזר על שלושתן למות, **כי לשון הרע הורג 3**, את המספר **ואת השומע ואת מי שסיפרו עליו** ככתוב במדרש דברים ה' ט'.

והורבן בית שני היה בגלל חטא לשון הרע, שאנשים טעו לומר שדיבור אינו חטא רק מעשה עבירה, ולכן הקב"ה הקפיד כל כך על דיבורה של מרים, אלא שהקב"ה נתן אפשרות למשה ואהרן לתקן את חטא הלשון, על ידי שידברו לסלע במקום להכות את הסלע, ובכך יוכח לעיני כל מה הוא כוח הדיבור, ששוו כוחו למעשה!

וקצת קשה שהרי מרים הנביאה כבר נענשה בשבוע צרעת, וזה כאב למשה ואהרן מאוד וכפי שהגדיר זאת אהרן שחלק מהגוף נחלה ולכל הגוף זה כואב, כך צרעתה של מרים כאב ביותר לאחיה הקדושים וכאילו כל השלושה נענשו בצרעת, ומדוע עליהם היה צורך לקבל עוד עונש?? ומדוע היה עליהם לתקן עוד?!

ובפרט שמתוך שכל עם ישראל המתין למרים שבוע בגלל צרעתה, כולם הבינו עד כמה חמור עוון דיבור של לשון הרע, וכפי שכתב החפץ חיים שהיה כאן לימוד עצום שלמרות שמרים אהבה מאוד את משה ומסרה נפשה עליו, וגם התכוונה בדיבורה לתועלת כי כאב לה על גיסתה ציפורה שמשה פרש ממנה, ובכל זאת נענשה קשות ומדוע היה צורך עוד לתקן?? מדוע היה צורך עוד להמחיש את עוצמת הדיבור החמור של לשון הרע? וגם משמע מרש"י שרק עוון זה היה בידם – של מי מריבה?

והנה כלפי הפסוק על 3 הרועים, ראיתי ברש"י שם שמפרש על מלכי ישראל ויהודה ולא על משה אהרן ומרים, וכן שאר המפורשים בנביא שם לא פירשו זאת על משה ואהרן ומרים, אומנם בגמרא תענית ט' מפורש שהכוונה למשה ואהרן ומרים. **ואכן** הגמרא שואלת את קושיית החתם סופר שהרי 3 הרועים לא נפטרו באותו חודש?? **ומתוצאת** הגמרא שהשפעת 3 הרועים שזה הבאר וענני הכבוד והמן פסקו (המן מלרדת) בבת אחת בפטירת משה

כתב רש"י: שפנחס לקח את ציץ ששם ה' חרוט עליו וכאשר בלעם עף באויר הניחו פנחס מתחתיו ומיד נפל בלעם מרוב הקדושה, וכשנפל נפל על חרב שהכין פנחס וכך מת בלעם הרשע. **כי** למרות שרוחניות תפקידה לעלות את האדם החומרי מגשמיותו לעבר מעלה כביכול מהארץ ומהאדמה למעלה לשמים, **אבל רוחניות גם מסוגל גם להוריד מלמעלה ללמטה.**

כשלמדתי עם תלמידי המצוינים כיתות ז' בת"ת "תורת אמת" בני ברק, בנביא הושע גילנו מה הדרישה העצומה מקנאי וזה פלא עצום ומחייב גדול מאוד מאוד.

וטהר ליבנו - פנחס

ותקבל עליהם שכר, אבל אם תיחלש ותתקרב בהמשך חייך דע לך שהי' יעניש אותך על כל צער וביזיון שציערת או בזית יהודי אפילו רשע גמור. וזה מצוי למשל שאחד שמבזה יהודי בגלל איפון וכו' ובסוף גם הקנאי קנה מכשיר איפון וכדו', לכן זהירות עצומה מקנאות.

לפי זה מובן שהשבטים ביזו את פנחס על קנאותו, שטענו לו מאיפה הביטחון העצמי שלך שתישאר צדיק כל חייך הרי טמון בך שורשים של עבירות מיתרו קודם גיירותו ולא מספיק שעכשיו אתה צדיק אתה חייב להישאר צדיק עד סוף חייך כשאתה מקנא בקנאות לצער יהודי אחר.

עד שהקב"ה בעצמו העיד עליו – על פנחס שהקב"ה נתן לו **"בריתי שלום"**, שהוא יהיה צדיק לנצח, ואכן הוא הפך למלאך בסוף חיייו בעולם הזה, להורות שחי כבר כמלאך עוד בימי חיייו בעולם הזה.

וציין ידד יקר שביקרים, שאכן ההלכה של **"קנאים פוגעין בו"** היא בסימן תכ"ו בחו"מ - דהיינו בסוף השו"ע, וכל כך למה?? כדי שנידע שלא די בקנאות, אלא גם מי שקנאת אלוקים בליבו, חייב לסיים את כל השו"ע קודם הלכה זו, ואפילו ראוי שישנה וישלש את כל השו"ע לפני שמקיים הלכה זו.

ועוד אמר לי ידיד יקר מאוד מאוד, שיש סיפור מפורסם עם החזון איש, ששני יהודים חשובים עלו אליו להתייעצות שהם משמשים גבאים בבית כנסת, והם משתדלים לפעול ביושר ולעיתים הם משתמשים בקנאות לשם שמים, אך לפעמים נגרם מזה עוגמת נפש לזולת. ובאו לשמוע חוות דעתו של החזון איש. החזון איש ענה להם, שלמרות שהם פועלים בקנאות לשם שמים, עליהם הגבאים לדעת כי הם יכולים לסבול בשל כך.

כן בנות צלפחד דברת

לפי זה אכן הדיוק שהביא המדרש רבה **"ולא נותר מהם איש"** – איש ולא אישה, זה עדיין מתאים גם לדעת הילקוט שמעוני, אבל עדיין צריך להבין הסמיכות של הפרשיות, של בקשת הנחלה בארץ ישראל של בנות צלפחד, לבין הפסוק הקודם לו **"מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש"**, שאכן הנשים לא מתו במדבר, אבל אם בכל זאת הן בכו, אם כן אין כאן רעיון המדרש רבה שמה שפרצו הזכרים גדרו הנשים, שהקב"ה הוכיח את חיבת הנשים לארץ ישראל, כי לא חטאו במרגלים??

ואולי למרות שלא נגזר על הנשים מיתה, ודווקא כאשר ראו זאת בחוש, שתמו כל הזכרים מתו ואילו הן כלל הנשים נשארו לחיות, וזאת למרות שגם הנשים בכו בחטא המרגלים כי השתכנעו מהמרגלים שארץ ישראל סכנה היא, בכל זאת הם לא שמחו שנפשם ניצלה, **אלא הן באו כביכול בבכיה לדרוש חלק בארץ ישראל, ובצורה כזו לתקן את מה שבכו וקלקלו בחטא המרגלים.**

ולא כפי שבאו המעפילים כשנגזר עליהם מיתה, רצו בכפיה נגד רצון הבורא כביכול לתקן מה שחטאו, ועוד הוסיפו בכך חטא על פשע, שפעולתם הייתה חוצפה נגד רצון הבורא, ואילו אצל הנשים הצדקניות, **שלא באו להסיר עונש מעליהם, אלא באו אך ורק לתקן,**

ולכן יתכן שהקב"ה העלים ממש רבינו את ההלכה, בכדי שיהיה עליהם פרשה מיוחדת, שהקב"ה יעיד עליהם **"כן בנות צלפחד דברת"**, צודקות צדיקות אלו, ובזכותן תיקנו בכי הנשים בעת בכי העדה בחטא המרגלים.

כי תשובה ותיקון גם כשאין עונש מלמדת היא על אהבה עזה לבורא יתברך כי כואב לנו על הצער שציערנו את אבינו, והיא תשובה מאהבה ולא תשובה מיראה, ותשובה כזו מתוקה היא ביותר.

ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה - תהלים קו

לפי דבריו מובן שכתוב ויעמוד פנחס כי התפלל בעמידה כדרך שמתפללים, והתפילה הייתה שיזכה לזכות אבות – יוסף, והתפלל שיהיה נקי מהרהור עבירה למרות שראה מעשה עבירה חמור, כדרגתו של יוסף שנמלט מעבירה.

וכתב הרד"ק ודומה לזה המצודת דוד, שהקב"ה ינקום מהמלך יהוא את דמי יזרעאל, הדמים אשר שפך יהוא ביזרעאל מבית אחאב, ואף על פי שהרג את אחאב על פי ציווי מפורש מה', בכל זאת כיון שהוא יהוא הפסיק ללכת בתורת ה' וגם הוא התקלקל בהמשך חייו וחטא כחטאי ירבעם בן נבט, לכן נחשבו לו הדמים ששפך לרצח דם נקי, ונענש על מה שפעל בציווי ה'!!!

לכן גם אם אתה קנאי וגם אם אתה פועל בקנאות במדויק אך ורק על פי הוראת רבך המפורשת, וכל כוונתך אך ורק לשם שמים בלבד, זכור שבכל זאת ציערת יהודי, ולצער יהודי אפילו רשע על פי ציווי רבך או אפילו ציווי ה', עדיין זה ממש לא פשוט בכלל, ואין לך מושג לאיזה מקום נכנסת, תסבוכת של ממש.

כי צער של יהודי הוא צער מסוכן ביותר, כי החשבון פתוח לכל חייך, כי רק אם כל חייך תישאר צדיק ולא תחטא כמו אלו שפגעת בהם, אזי הקנאות היא קדושה ולשם שמים

וציין ידד יקר שביקרים, שאכן ההלכה של **"קנאים פוגעין בו"** היא בסימן תכ"ו בחו"מ - דהיינו בסוף השו"ע, וכל כך למה?? כדי שנידע שלא די בקנאות, אלא גם מי שקנאת אלוקים בליבו, חייב לסיים את כל השו"ע קודם הלכה זו, ואפילו ראוי שישנה וישלש את כל השו"ע לפני שמקיים הלכה זו.

ועוד אמר לי ידיד יקר מאוד מאוד, שיש סיפור מפורסם עם החזון איש, ששני יהודים חשובים עלו אליו להתייעצות שהם משמשים גבאים בבית כנסת, והם משתדלים לפעול ביושר ולעיתים הם משתמשים בקנאות לשם שמים, אך לפעמים נגרם מזה עוגמת נפש לזולת. ובאו לשמוע חוות דעתו של החזון איש. החזון איש ענה להם, שלמרות שהם פועלים בקנאות לשם שמים, עליהם הגבאים לדעת כי הם יכולים לסבול בשל כך.

כתוב במדרש רבה, (כא' י') שבאותו דור היו הנשים גודרות מה שאנשים פורצים, שכן את מוצא שאמר להם אהרן (שמות לבי) **"פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם"** ולא רצו הנשים ומיחו בבעליהן שנאמר **"ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב"**, והנשים לא השתתפו עמהן במעשה העגל.

וכן במרגלים שהוציאו דיבה (במדבר יד) **"וישובו וילינו עליו את כל העדה"**, ועליהם נגזרה גזירה שאמרו **"לא נוכל לעלות"**, אבל הנשים לא היו עמהם בעצה שכתוב למעלה מן הפרשה (שם כו) **"כי אמר ה' להם מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה"** - איש ולא אשה, כי רק הזכרים לא רצו להיכנס לארץ.

אבל הנשים קרבו לבקש נחלה בארץ, לכך נכתבה פרשה זו סמוך למיתת דור המדבר, שמה שפרצו האנשים גדרו הנשים: **ויתכן**, שלכן נעלמה הלכה ממש רבינו ונזקק לשאול את ה', בכדי שהי' יעיד עליהן שהן צדיקות ומגיע להם ככתוב **"כן בנות צלפחד דברת נתן תתן להם"**.

אומנם הילקוט שמעוני בפרשת שלח חולק, שכתב שגם הנשים בכו בלילה עם כלל עם ישראל בחטא המרגלים, אבל יתכן שבכל זאת לא נגזר עליהן למות במדבר כי לא חטאו ב2 חטאים – בעגל ובמרגלים – כפי שלא נגזר על שבת לוי, כמובא ברש"י פרשת במדבר שלכן נספרו הלויים בפני עצמם, ורק הזכרים בעם ישראל שחטאו ב2 החטאים הללו, נגזר עליהם למות במדבר.

הרב ישראל זקס מנכדי הח"ח זצ"ל, שמחני בחידוש נפלא מספר **"בן ביתי" מהאדמו"ר רבי אליעזר צבי מקומרנא זצ"ל**, שהמילה **"ויפלל"** יוצא בגימטרייה **"יוסף"**.

וטהר לבנו – פנחס

והיות ועשה מצווה כזו בשלימות גמורה, **לכן** זכה פנחס **לברית שלום**, ששם ה' וכוח השלום שהוא ביטוי לשלימות יחול עליו ויתקיים בו לנצח.

ולכן זכה פנחס ל-10 ניסים כמפורש במדרש, כי פנחס זכה לקיים מצוות ביעור הרע בנקיות מושלמת בלי טיפה של הרהור עבירה כולו קדושה, למרות המראות האסורות.

דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על ה'

כתוב **"ובני קורח לא מתו"** שלהם הקב"ה נתן אפשרות לחזור בתשובה, לעומת דתן ואבירם ומשפחתם.

ולפי זה קבע האור החיים שנפשות כל המתים תלויים בשני הרשעים ההם, ויש בזה לימוד זכות על קרח והמאתיים וחמשים איש, ולכן **(דברים יא ו) כתוב "ואשר עשה לדתן ולאבירם"**, וכן **בתהילים ק"ז**, שהוזכר רק את דתן ואבירם, כי עיקר האשמה היא רק בדתן ואבירם.

ולפי זה טוען האור החיים הקדוש, שאין למעשה מחלוקת בגמרא **סנהדרין קח'**, שהדעה בגמרא **שאינן לעדת קרח חלק לעולם הבא** – **זה הולך על דתן ואבירם**, והדעה השנייה בגמרא שעל קורח ועדתו נכתב **(ש"א ב ו) "מוריד שאול ויעל"**, שיש להם חלק לעולם הבא – זה הולך על קורח עצמו ועל ה-250 ראשי הסנהדריות, חוץ מדתן ואבירם.

והתעמקתי בעיקר חידושו של האור החיים הקדוש, שאם דתן ואבירם היו מפסיקים לריב עם משה, אזי כולם היו מפסיקים לריב עם משה, ולכאורה היות וכאמור לא היה קשר לשנאת קורח למשה, למחלוקת קורח ועדתו שביקשו התעלות בכבוד קדוש, ולמה שהחשובים יפסיקו במחלוקתם כאשר שונאי משה בלי טענות נגד משה – דתן ואבירם, מפסיקים לריב עמו? **ובפרט** שבושה היא לקרח ועדתו להשוות את מחלוקתם למחלוקת דתן ואבירם שהיא רדודה ומתוך שנאה תהומית בלי היגיון דבר הרחוק מאוד מליבם של אנשים חשובים כקרח ועדתו?

ונראה, שמחלוקת זה **טומאה נוראה** ולא רק עבירה חמורה, שהיא מזהמת ומטמטמת את הבריות שלא יחשבו נכון ולא יקבלו את הצד השני, וכפי שכתוב במדרש רבה קורח על און בן פלת שפלאות נעשו לו, שהצליח להבין שטעה ומשה רבינו הוא הצודק, כי בלי נס קשה להינצל מטומאת המחלוקת שמטמטמת את המוח.

ולכן כאשר אבי אבות המחלוקת העמלק של המחלוקת נגד משה ואהרן שהם דתן ואבירם היו מפסיקים את מחלוקתם עם משה ומקבלים את מרותו בשלימות, ממילא כוח טומאת המחלוקת הייתה מתמעטת מאוד בעולם וזה היה משפיע שמלאה הארץ דעה, וממילא קרח ועדתו היו חוזרים לשכל הישר ולהכנעה בפני משה וביטול המחלוקת.

ובדרך הטבע, יתכן שאדרבא, אנשים חשובים שרואים שאפילו הפשוטים שכל הזמן עשו בעיות למשה רבינו, ובכל זאת הגרועים ביותר נהפכים לנכנעים למשה רבינו, זה משפיע על הטובים כביכול לעצור את מחלוקתם היחידה והזמנית, כי אם הגרועים והקבועים במחלוקת הפסיקו כל שכן אנחנו נפסיק את המחלוקת החד פעמית.

ואולי מחידושו של האור החיים הקדוש שהלילה (בו כתבתי חידוש זה) הוא יום ההילולה של הצדיק, זכותו יגן עלינו אמן, נלמד כלל גדול וחשוב למחנכים ולמלמדים, ובזכותו ישפיע להצלחת המחנכים תמיד בעבודת הקודש אמן.

שאם פתאום חלילה מתעוררת מחלוקת או מריבה או מרדנות של קבוצה של תלמידים מצוינים בדרך כלל, בטענות קשות נגד רבם, לפעמים הפתרון הוא דווקא לפייס את הבעייתיים בהתנהגותם הקבועים בחוצפתם כל שנת הלימודים גם בלי טענות מיוחדות נגד המחנך, ואם אלו ישלימו ויקבלו את רבם בהכנעה, זה ישפיע פתאום גם בלי הסברים לעצור את המחלוקת של חשובי הכיתה הטובים בדרך כלל,

כי פתאום הטובים יפסיקו לריב ויחזרו להכנעתם גם בלי תשובות לטענותיהם, כי האווירה השתנתה בחדות בכיתה, או מסיבה שטומאת המחלוקת והמרדנות פחתה בחדות, או כי הטובים יגיזו אם הגרועים בהתנהגותם בקביעות הפסיקו במרדנות כל שכן אנחנו הטובים בדרך כלל, עלינו להפסיק מיידי את המרדנות, וכך השלום חוזר לשרור בכיתה הלימוד.

הקשו המפורשים מדוע היה צורך להזכיר שוב את חטא דתן ואבירם, הרי לכולם היה ברור וידוע שהם מתו בעוון המחלוקת, ובפרט שהיה זה עונש חריג ומשונה, שהארץ פתחה את פיה לעיני כל ישראל, ומראה כזה אי אפשר לשכוח? – **אור החיים ועוד.**

אומנם בפשטות הפסוקים כאן מתגלה טפח מהנסתר מפרשת קורח, ונקדים שמפשטות הפסוקים כאן נראה שעיקר המחלוקת אינו קורח, אלא דתן ואבירם, שדתן ואבירם **"הצוי"** את ישראל נגד משה, וכמו **"הצותם את העם על ה'"**, ושניהם לשון הפעילו אחרים, כך כתב רש"י.

ובספר גור אריה פירש שהיה כאן 2 סוגי מחלוקת, אחד החשובים שחלקו על משה שהם קרח ועמו ה-250 ראשי סנהדראות בעלי חשיבות שרצו גם את חשיבות הכהונה, ועליהם נקט רש"י **"הצו את ישראל"** שישראל זה לשון חשיבות, אבל המחלוקת השניה היא שעם ישראל רבו עם משה והאשימו אותם באשמה חמורה **"אתם המיתן את קהל ה'"**, ועל מחלוקת זו כתב רש"י **"הצותם את העם"**, כי מחלוקת זו הייתה מחלוקת שפילה של אשמות בלי מטרת של התעלות, וגם פשוטי העם רבו עם משה, **(ובזה יישב את שאלת הרא"ם על שינוי הלשונות ברש"י – ישראל ועם).**

ובספר משכיל לדוד מסביר את כפילות הלשונות **"הצו והצותם"** שדתן ואבירם גרמו 2 מחלוקות, אחת בחייהם שגרמו שקורח ועדתו יחלקו על משה וידרשו להיות כהנים, והמחלוקת השניה היא לאחר שנבלעו באדמה, כי הם זרעו בחייהם את המחלוקת העתידית גם לאחר מותם, שהרי דתן ואבירם צעקו על משה עוד במצרים בזמן קושי השעבוד, עד שגרמו למשה לדבר קשות עם הקב"ה למה זה שלחתי אל פרעה, ובגללם כך טענו עם ישראל למשה **"אתם המיתן את קהל ה'"**, וזאת למרות שראו את נס בליעת קורח ועדתו באדמה כעונש נחלקו על משה.

והאור החיים הקדוש מחדד את הדברים, וטוען שהפסוק כאן שמחדש **"הוא דתן ואבירם"** בא גלות לנו שכל מחלוקת קורח ועם ישראל נגד משה התחיל בגלל דתן ואבירם, ולולי הם לא היו מעזים עם ישראל לחלוק ולדבר בחוצפה נגד משה רבינו, ולמרות שכתוב הכתוב **"ויקח קרח" – ופרש"י "לקח את עצמו לחלוק על משה"**, אכן קורח התעורר לחלוק על משה על הכהונה, אבל לולי דתן ואבירם שקדמו בחוצפתן כעמלק שקירר את האמבטיה אזי קורח ועדתו וכלל עם ישראל לא היו חולקים על משה לעולם.

ומחדש האור החיים, שלמרות שדתן ואבירם יצרו את המחלוקת נגד משה עוד ממצרים, בכל זאת אם הם היו מחליטים להפסיק לחלוק על משה, אזי מחלוקת קורח ועדתו הייתה נפסקת מייד, **והוכיח זאת**, מכך שמשה טרח מאוד לרצות את דתן ואבירם למרות שכביכול ישבו בנפרד מקורח ועדתו, והמחלוקת שלהם הייתה מתוך שנאה תהומית ישנה מאז ולתמיד נגד משה ואהרן בלי קשר לכהונה, כי משה הרגיש שבדתן ואבירם הדבר תלוי, ולכן

וטהר ליבנו - פנחס

קואליציה ואופוזיציה בימי משה?? היתכן?? - המשך

שלא ימציא חוקים וגזרות חדשים, כפי שמשה התלונן כשאמר "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם", וכפרש"י שריכלו על משה שמתעכב בבית בכדי להמציא עוד גזרות רעות.

אומנם ביהדות יש הנהגה אחת והמועט חייב להתבטל לרוב, ואפילו זקן בית דין שרוב ב"ד פסקו אחרת מדעתו, אם ממשיך בדעתו הריהו זקן ממרא, ואם כן מדוע הקב"ה לא הרגם במגיפה או בכל צורה אחרת??

יכול להיות שכל מה שה' כביכול השאיר אותם כאופוזיציה זה בכדי שבחטא קורח הם יתגברו ויעזרו למשה נגד קרח, שהרי דתן ואבירם לא היו ליד קרח ועדתו, ומשה טרח וקרא להם והם אמרו לא נעלה, ואכן אם היו באים הם היו מתעלים ובאים על תיקונם סוף סוף, כי אז כולם יגידו עם האופוזיציה מתחברת כביכול לקואליציה בוודאי שקורח ועדתו טועים, וכדברי האור החיים הקודמים, ובכל זאת לא השכילו דתן ואבירם לנצל הזדמנות נדירה זו, ואמרו "לא נעלה".

ואולי משה טרח לשכנע את דתן ואבירם שיסכימו לדעתו שיש צורך בשמה ואהרן ולא כל העדה כולם מנהיגים, שהרי דתן ואבירם בעצמם בעבר הקרוב (בחטא המרגלים) הסכימו שיש צורך ב2 מנהיגים דתן כנגד משה ואבירן כנגד אהרן, ורק הם הראשים ולא כל העדה כטענת קרח ועדתו, ובכל זאת למרות שקל היה להם להתחבר לדעת משה כי זו הייתה דעתם בעבר, בכל זאת חטאו בעזות מצח ולא באו לעזרת משה לעצור את המחלוקת, מתוך רשעות ורוע לב, ולכן עונשם חמור מעדת קרח וכדברי האור החיים הקודמים.

ללמדנו שלפעמים הקב"ה משאיר רשע שנים רבות ונותן לו הצלחה וכולם תמהים, אבל המטרה היא שביום מיוחד יפרוש מרשעותו בכדי להפתיע ולעורר תשובה שאם רשע זה חזר בתשובה כל שכן אנחנו ואשרי מי שקופץ על הרכבת, ויש קונה עולמו בשעה אחת, וזה מעורר שעל זה אפילו רבי הקדוש בכה.

הקב"ה מחזק את משה במידת הענווה – הבנה ענווה בדרגה גבוהה מה היא

ונראה שיש ענווה מיוחדת לבעלי מדרגות שבאים מתוך עמל, כשם שרבי פנחס בן יאיר בסוף מכות הביא ענווה כמעט בסוף, למרות שבאורחות צדיקים כולל ענווה בדרגות הראשונות, אלא כי יש ענווה בדרגה גבוהה יותר שמקורה אולי טוב וכשר, שאדם המתעלה יחשוב שיש בקושי אנשים שמשקיעים כמוני, וכפי שמצאנו גדולי עולם שנקטו לשון של הערכה על עמלם, ואולי זה השמינית שבשמינית של גאוה שמותר שיהיה לת"ח, אבל לאדם המושלם כמשה רבינו דורש הקב"ה עוד יותר ענווה, שעניו מושלם יחשוב שאם אחר יהיה בכלים שקיבל הוא יהיה מסור יותר ועומל יותר בעבודת ה'.

ובני קרח לא מתו – ולמה זה מופיע רק בפרשת פנחס?

מאמר נפלא זה בסיוע התלמידים החשובים: אברהם לויני"ו, ויעקב פריימרק ני"ו

שעומדים ברומו של עולם, והם בני קרח ככתוב "ובני קרח לא מתו", תנא משום רבינו: מקום נתבצר להם בגיהנום ועמדו עליו, ואולי יכול להיות שבהתחלה הם אכן עמדו ובכדי לומר שירה הם התיישבו.

ושואל תלמידי היקר אברהם לויני"ו שצריך להיות להיפך שעומדים בשירה ולא יושבים כמו שנהוג בשירת

"ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם", הוא דתן ואבירם קראי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על ה'".

שואל מרן ראש הישיבה רשכבה"ג זצ"ל שבפרק א' טז' על הנשיאים כתוב "קראי עדה", ומפרש רש"י הנקראים לכל דבר שבחשיבות, אבל דתן ואבירם הרי היו ברשותן מתחילה ועד סוף?

אומנם כלפי תלמידי חכמים נכתב במחלוקת קרח "חמישים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם".

והנה מצאנו בחטא המרגלים שאמרו "נתנה ראש ונשובה מצרים", ומובא בילקוט שמעוני במדבר פרק יד' תשמ' שדתן ישמש כראש במקום משה ואבירם ישמש כראש במקום אהרן.

וזה מלמדנו שהם היו כמו אופוזיציה להנהגת משה ואהרן, וכך העם קיבל אותם ושיתף אותם בכל המהלכים, כמקובל במדינות האמורות להיות דמוקרטיה, ולא שמשה החליט ורצה בכך אלא העם דחף אותם לכך, וברגע של משבר כמו חטא המרגלים העם ניסו להמליך את דתן ואבירם במקום משה ואהרן.

וכמו כן העם לא דרש להענישם על שזרזו את פרעה לרדוף אחר בני ישראל כמובא בתרגום יונתן על הפסוק בפרשת בשלח "ואמר פרעה לבני ישראל", וגם לא דרשו להענישם כשיצאו בשבת לחפש מן או כאשר הותירו מהמן נגד ציווי משה, למרות שמשה כעס על העם, לא מצאנו אחד שטען זה לא אנחנו אלא דתן ואבירם ואנא משה תעניש אותם ואל תטיל עלינו חטאתם.

וכל זה יתכן בגלל שהעם הסכים לסבול את דתן ואבירם שישמשו כאופוזיציה נגד משה כביכול לרסן אותו רח"ל

ללמדנו שלפעמים הקב"ה משאיר רשע שנים רבות ונותן לו הצלחה וכולם תמהים, אבל המטרה היא שביום מיוחד יפרוש מרשעותו בכדי להפתיע ולעורר תשובה שאם רשע זה חזר בתשובה כל שכן אנחנו ואשרי מי שקופץ על הרכבת, ויש קונה עולמו בשעה אחת, וזה מעורר שעל זה אפילו רבי הקדוש בכה.

במדרש רבה כא' (יא) ותקרבה בנות צלפחד וגו' ויקרב משה את משפטן לפני ה', אומר המדרש, שצדקניות היו שלא נישאו אלא להגון להם, ולמה זמנן הקב"ה למשה באחרונה "שלא יראה משה עצמו" שפירש מן האשה ארבעים שנה הודיעו הקב"ה באלו לומר הרי הנשים שלא נצטוו לא נישאו אלא להגון להם.

ולכאורה צריך עיון מה פשר הגאוה למשה בזה שפרש מהאשה, בפרט שבדיוק על מה שמשה פרש מהאשה על זה דברו מרים ואהרן, ונחשב להם זאת ללשון הרע, כי ה' העיד שמשה עניו מכל האדם, ולא מתוך גאוה פרש?

הגמרא בסנהדרין קי' על הפסוק "ובני קרח לא מתו" תנא משום רבינו: אמרו מקום נתבצר להם בגיהנום וישבו עליו, ואמרו שירה.

ואילו בגמרא מגילה יד' כתוב: רבי חנין אמר, על אלקנה אבי שמואל - "רמתיים צופים" אדם הבא מבני אדם

וטהר לבנו – פנחס

הטענה שמה זרעו בחיים אף הוא בחיים, וממילא תפילת משה לאיבוד קרח לא מתקיימת?

והתשובה היא שדווקא בגלל שגם בניו היו בגיהינום אפילו רגע אחד, זה כבר לא בושות למשה, כי כמו שזרעו/בניו סבלו בגיהינום ורק אחר כך חזרו לארץ החיים, כך קרח שלא חזר בתשובה יענש ויתעכב בגיהינום ורק אחרי הגיהינום יחזור לחיים, בזכות בניו הצדיקים ויוצאי חלציו הקדושים.

ואכן משמע שבני קרח לא חזרו בתשובה רק בפתח הגיהינום, שכתב רש"י בזמן המחלוקת הרהרו בתשובה, ומדייק מן רה"י רשכבה"ג צ"ל שלא בזמן הבליעה חזרו בתשובה אלא קודם, והביא ילקוט תשני"ב ששם התלבטו האם לקום לכבוד משה נגד כבוד אביהם, ובסוף קמו, ומסביר מרן שזה גרם להם יראת שמים, ולכן חזרו בליבם בתשובה, וזה ע"פ מדרש רבה בהעלותך טו' יז' שבזכות עמידה לתלמידי כחכמים זוכים ליראת שמים.

ולפי זה מובן גם שהיו צריכים להיבלע לזמן בגיהינום למרות שהרהרו עוד קודם נפילתם לגיהינום, א. כי יתכן שאכן קמו לכבוד משה זה גרם להם יראת שמים, ולכן בפתחו של גיהינום מהפחד חזרו בתשובה שלימה, ולמרות שרשעים על פתחו של גיהינום אינם שבים, כאן זה שונה התהליך התחיל קודם שהגיעו לפתחו של גיהינום, והיות והיו בהתחלה במחלוקת לכן נגזר עליהם להיות קצת בגיהינום, וכן מפני שלא יהיה גנאי למשה.

ואם כל הצלתם התחיל בגלל שישבו פתח האוהל, וקמו במיוחד לכבוד משה, זה אולי הסיבה שלכן בגיהינום דבר ראשון הם נפלו ונעצרו בנפילתם על מדף גבוה, זה היה במצב של עמידה מטבע הדברים, אבל כשהתבוננו בנס שנצלו ברגע האחרון או אפילו אחרי הרגע האחרון, שזכו לו בזכות שישבו וקמו במיוחד לכבוד משה, שאילולי היו יושבים לא היה להם את האפשרות לכבד את משה רבינו בעמידה לכבודו, לכן הם התיישבו ואמרו את השירה בשיבה דווקא.

אומנם בפירושו הרא"ש במדבר פרק כו פסוק יא כתב "ובני קרח לא מתו", תנא משם רבינו הקדוש מקום נתבצר להם בגיהינום, כי בני קרח היו תלמידיו של משה ולא רצו להיות עם אביהם במחלוקת, כי הם ידעו כי מרע"ה לא היה עושה דבר כ"א על פי ה'.

ולפי זה האם הם השתתפו במחלוקת כאנוסים מפני כבוד אביהם, אבל בליבם לא רצו מחלוקת זו, ולפי זה מובן שגם הם נפלו לגיהינום, או שבכלל לא השתתפו במחלוקת, וממילא לא הגיע להם ליפול אפילו לרגע לגיהינום, ואכן זה מתאים לשיטות הראשונים הספורנו והחזקוני שהבאתי קודם שהם לא נפלו ונבלעו כלל.

והנה יש מחלוקת בגמרא סנהדרין קט' האם קרח יקום לעתיד לבוא או לא, והנה לפי הכלל שהביא הש"ך שאם בני קורח לא מתו אזי תקף הכלל מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, ומצד אחד אם הם לא נפלו כלל לגיהינום א"כ בוודאי קורח אמור לחזור לחיות כדברי הש"ך הקודמים.

אומנם לפי הדעה בגמרא שקרח לא יקום לעתיד לבוא משמע כי קרח וכל בניו נפלו לגיהינום ונאבדו מתוך הקהל, ולכן לא יהיה תקף את הכלל מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, כי ברגע שבני קרח גם נבלעו אזי הם לא נחשבים כחיים באותו זמן שהיו בלועים, כי לא היו בארץ החיים, למרות שגופם חי ולא מת, וממילא לא יחול הכלל שמה זרעו בחיים אף הוא בחיים, וכך אכן משמע מדברי הש"ך הקודמים, ובפרט לגרסת המזרחי "לא חיים ולא נידונים".

הים, ואולי בכדי לחבר שיר שאפילו נוסף לתהילים צריכים ריכוז ולכן ישבו.

ושמתי לב שחוץ משינוי הלשון האם עמדו או ישבו בגיהינום? יש שינוי נוסף, שבמגילה לא כתוב שאמרו שירה ואילו בסנהדרין כתוב שאמרו שירה, ומעניין שהשירה נאמרה בישיבה ולא בעמידה? ונשאלת מתי יצאו? ואיך יצאו? ומה עניין שיתעכבו בגיהינום? ולמה בכלל נכנסו לגיהינום?

ואם תאמר שבשערי הגיהינום הם הרהרו וחזרו בתשובה, הרי כתוב שרשעים אפילו על פתחו של גיהינום אינם שבים בתשובה? ואולי בגלל שהיו קטנים לכן הם כן יכולים לחזור בתשובה בפתחו של גיהינום, ובכל זאת למה לא נפלטו מיד החוצה, אלא ישבו או עמדו בתוך הגיהינום?

ובעצם תלמידי היקר אברהם לויני ני"ו חקר האם בני קורח נפלו והאדמה כיסתה אותם רק ניצלו ע"י שהתבצר להם מדף גבוה בגיהינום ומשם יצאו, או שהיות והרהרו בתשובה לכן הם כלל לא נבלעו, אלא נעצרו לפני הנפילה והאדמה לא בלעה ולא כיסתה אותם?

וצדדי הספק, כי יש פסוק מפורש בפרשת קרח (לב) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש: (לג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל", ומשמע מפורש שכל מי שהיה שייך לקורח נבלע ונתכסה באדמה, וזה מתאים לדברי הגמרא שהבאנו.

מצד שני, כתוב בראשונים, שבני קרח לא מתו כי לא נבלעו ככתוב "ובני קרח לא מתו", ומה שכתוב "ותבלע אותם וכל האדם אשר לקרח" לספורנו הכוונה לאנשים שנמשכו אחריו במחלוקת, אומנם טוען החזקוני שה250 שהלכו אחרי קורח מתו בשריפה, ובני קרח לא מתו, וגם בתורה בכמה מקומות מופיע משפחת הקרחי, אלא הכוונה לנשים והטף ועבדיו ושפחותיו.

והנה הש"ך מקשה למה בפרשת קורח לא נזכר "ובני קרח לא מתו" ורק בפרשת פנחס זה מופיע, ותיירץ שזה מפני כבודו של משה, שאמר משה "ואם בריאה יבא ה' וירדו הם וכל אשר להם", ואם היה נזכר כאן שבניו לא מתו, היה גנאי למשה שלא הועילה תפילתו, שהרי נשאר מהם שארית בארץ, ומה זרעו בחיים אף הוא בחיים, לזה התורה לא כתבה זאת כאן וכתבתו במקום היחס בפרשת פנחס, ושם ביאר הטעם למה נכתב שם עיין שם: (וכוונתו ששם כתוב משפחות עם ישראל

וצריך עיון בדברי הש"ך, שאם בני קורח לא מתו, מה זה משנה שזה לא נכתב בפרשת קרח רק בפנחס, הרי אם בני קרח במציאות לא מתו ולא נבלעו, אם כן היה בושות למשה בזמן האירוע שתפילתו לא התקבלה בשלימות?!

אלא יתכן שבני קרח כן נבלעו אבל נתקעו גבוה בגיהינום ולא מתו, וכך לא היה גנאי ובושות למשה, כי עם ישראל ראה שכל עדת קרח ומשפחתו נבלעו באדמה, ואולי לכן התיישבו עד שהתפזרה כביכול ההפגנה, ותשקט הארץ.

ואכן כתב הט"ז שהרא"ם הביא מדרש רבה שבני קרח עלו מהגיהינום על פני הארץ ובאו לא"י והיו נביאים, וראיה לזה משמואל ובניו שהיו משוררים, וכ"כ רש"י בתהלים (מ"ב). ואפשר טוען הט"ז שאיזה זמן היו בגיהינום ואח"כ יצאו על פני הארץ

אומנם עדיין קשה מה עם הגנאי והבושות למשה שבכל זאת בני קרח יצאו אח"כ מהגיהינום וממילא יש את

וְטָהַר לִבְנוֹ - פִּנְחָס

היה צריך אסף לסיוע שקרח יחיה לעתיד לבוא מתוך זה שה' יוציא את שערי בית המקדש שנבלעו כך יוציא אותם?

ובכלל מה הקשר בין שערי בית המקדש לקרח שנבלע? וכי שערי המקדש נבלעו לגיהנום? ואיך הם כרוכים זה בזה יחדיו?

ואולי, בית המקדש הרי נבלע בגלל חטאי עם ישראל, ששפך חמתו על העצים ועל האבנים, ולעתיד לבוא הקב"ה מקבל תשובת עם ישראל ומשיב להם את בית המקדש, כי לעתיד לבוא הקב"ה יחזיר בתשובה את עם ישראל ע"י ששולח את אליהו הנביא שישב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, וכדברי **רש"י בסוף מלאכי** שאליהו יבקש שהבנים יבקשו מהאבות באהבה שיחזרו בתשובה וכן להיפך, ולמרות שאין זכות לעם ישראל בעת הגאולה בכל זאת הגאולה תתקיים כי הקב"ה התחייב להביא את הגאולה למען שמו.

וכבר ביארתי כוונת התפילה "וזכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בנייהם למען שמו באהבה", שאכן תם זכות אבות, ועם ישראל נגאלים רק בגלל הבטחת ה' לגאול את בני אברהם יצחק ויעקב כפי הברית שעשה עם אברהם בברית בין הבתרים, וא"כ במה מתבטא שה' זוכר חסדיו אבות, כלפי הגאולה המובטחת? והתשובה שלמרות ההבטחה יש בעיה חמורה, כי אנחנו רחוקים מאוד מאוד מהאבות, וממילא **למה ניחשב כבני בניהם?** ועל זה מועיל חסדי אבות שלמרות הכל ניחשב כבני בניהם (ולכן נשמעו הממליצות יושר על עם ישראל שטען יצחק לה' שיאהב אותם למרות שחטאו, כפי שיצחק אהב את עשו כי הוא בנו ע"י שבת פט', וב"וטהר לבנו" תולדות).

וממילא, נכון שלקרח לא מגיע לקום לתחייה, כי חטא במחלוקת נגד משה כי לא הרהר בתשובה בחייו, בכל זאת במידת הרחמים, בזכות שמואל הצדיק מצאצאי קרח, הקב"ה יחשיב לו את הכלל מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, למרות שבניו היו בגיהנום, כי כשם שהקב"ה מתחשב בעם ישראל שמחשיבם כבני האבות למרות שזה לא ממש מדויק, וכל זה בגלל חסדי האבות.

כך יקים הקב"ה את קרח לתחייה למרות שלא מגיע לו בזכות עצמו, וגם לא בדיוק התקיים התנאי, ובכל זאת התנאי יתקיים בזכות בניו, וכפי שראה קרח בפיקחותו בכח שמואל היוצא מחלציו שיכול להצילו, ואכן בזכותו של שמואל קרח אכן נגאל לעתיד לבוא.

ותלמידיו היקר אברהם לויני, סיים את המאמר שלכן אומרים לפני התקיעות 7 פעמים למנצח לבני קרח מזמור, לעורר שהנה מתוך שמחה אפשר לזכות ולחזור בתשובה ואפילו בהרהור תשובה אפילו ברגע האחרון ואולי כאמור אפילו בגיהנום בתשובה מתוך שמחה (שקשה להגיע לשמחה בגיהנום מחמת צער הגיהנום הנורא), עוד הוסיף שאולי לכן כתוב פרשה על שמו של קרח למרות רשעותו שחלק על משה ואהרן, כי בניו תקנו אותו לעתיד לבוא, ומהם נלמד כוח התשובה, וכח הבנים לזכות את האבות.

וביום השבת שני כבשים

ולכאורה לא מובן מה ראתה שבת להתלונן, נכון שמקריבים בה רק 2 כבשים, אבל יא תדירה כ-54 שבתות במשך כל השנה, ואם נצרף את כל מוספי השבת של השנה זה יוצא הרבה יותר ממוספי ראש חודש ושל חג פסח ושבעות, מלבד סוכות, וגם יש בה מעלה וקדימה שהיא תדירה והיא חשובה יותר ממקודש יותר, שלכן את מוסף שבת יקריבו קודם למוספי החג – **זבחים פט'**?

ואולי שבת רצתה בדווקא להצביע על החסר, בכדי לזכות בעוד השפעות טובות לעם ישראל, שהשבת תאיר להם את השבוע ביותר קדושה ועוצמת רוחניות.

אבל יתכן לפרש באופן חדש, שבני קרח שנצלו מכוח התשובה שעשו שמשה אמת ותורתו אמת, אמרו שירה בגיהנום על הצלתם מכוח התשובה, שלא נפלו לעומק הגיהנום, ואכן בזכות השירה והתודה לה' יחד עם התשובה שעשו זה גרם לנס שיצליחו לצאת לגמרי מהגיהנום, ולחיות בארץ ישראל.

ויתכן שאת הצלת בניו ואת שירתם על הצלתם ראה ושמע קרח הבלוע בעומק הגיהנום, ולכן הם צועקים "משה אמת ותורתו אמת", וכדברי **הגמרא שם קי'** שכל 30 יום הם עולים לכיוון פתחו של גיהנום, ויתכן שהם צועקים בשמחה "משה אמת ותורתו אמת והם בדאים", כי קרח שמח שבניו ניצלו בכוח האמונה הנכונה בתורה משה רבינו, ובכוח תשובה מתוך שמחה ושירה שאמרו בגיהנום.

והנה תשובה בגיהנום לא עוזרת, אבל תשובה מתוך שמחה אולי כן מועילה בגיהנום, כמו שמצאנו בתנא דבי אליהו: שלעתיד לבוא דוד יגיד שירה ואגדה ואחר כך יגידו קדיש ומהגיהנום יצקו אמן, ובורא עולם שואל מי הם הללו שעונין אמן מתוך הגיהנום, ואומרים לפניו רבש"ע הללו הם פושעי ישראל שאע"פ שהם בגיהנום בצרה גדולה מתחזקים ואומרים לפניך אמן, ואומר להם הקב"ה למלאכי השרת: פתחו להם שערי גן עדן ויבאו ויזמרו לפני!! ואולי הסיבה היא כי אמרו אמן בשמחה לכן אמר ה' שימשיכו ו"יזמרו לפני", כי בכך זה התקבלה תשובתם אפילו מתוך הגיהנום.

ואולי בזכות שהם צועקים בשמחה "משה אמת ותורתו אמת", לכן כל חודש הם מתקריבים למקום הנס של בני קרח שנצלו בזכות האמונה "שמשה אמת ותורתו אמת", כך שבכל חודש הם יתחדשו באמירת משה אמת בשמחה, ובזכות זה הם יחיו לעתיד לבוא, וכל זה לפני משורת הדין, שיתחשבו בהם שהכלל שמה זרעו בחיים אף הוא בחיים יתקיים בהם, למרות שבניהם היו קצת זמן בגיהנום, ואולי כל זה נרמז בשירת חנה אם שמואל מיוצאי חלציו של קרח, "ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל", שקרח למרות שמת בגיהנום עתיד לחיות, כי בניו ירדו לשאול ועלו משם בחיים.

ואומנם קצת התקשתי מדברי התוספות בקידושין לא' שבני קרח שהיו בלועים כשראו שטבעו בארץ שעריה של בית המקדש, אמרו שירה: אמרו מי שיוצא השערים יוציא גם אותנו, לכך אמר אסף מזמור שהוא ממשפחת קרח.

ולכאורה, אם הכלל מה זרעו בחיים אף הוא בחיים מתקיים בקרח כי בניו יצאו חיים מהגיהנום, א"כ למה

הדעת זקנים מביא מדרש שוחר טוב, ששבת התלונה להקב"ה מדוע נגרע כוחה שהמוסף שלה הפחות מכל המוספים, רק שני כבשים?

ענה לה הקב"ה זהו קרבן מוסף הראוי לך, לפי שכל מעשיך כפולים, שיר כפול שנא' מזמור שיר ליום השבת עונג כפול שנאמר וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד עונשו כפול שנא' מחלליה מות יומת לחם כפול לחם משנה לפיכך ראוי קרבן שלך להיות כפול, ולכן אומרים במוסף של שבת "להקריב בה קרבן מוסף שבת כראוי" מה שלא נאמר בכל המוספים.

וטהר לבנו – פנחס

יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה

לפי הצעת הקב"ה אם כן לפחות שירוויח שבניו ינהיגו את הדור שניצול מהשמדה בזכות תפילת משה.

יכשם שהצעת משה שאם הקב"ה לא נושא לחטאת עם ישראל אם כן מחני נא מספרך אשר כתבת: ואכן למרות שהקב"ה מחל לעם ישראל ולא השמידם, בכל זאת הצעת משה על תנאי התקיימה ואכן בפרשת תצווה לא נזכר שמו של משה.

כך הצעת הקב"ה שממשה יוקם עם ישראל מחדש, תנוצל לפחות שבניו יהיו מנהיגי הדור לאחר פטירת משה רבינו, ומשה רבינו ידע שבניו אינם תלמידי חכמים מתמידים וכלשון **המדרש רבה** כא' יד' **"בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה"**, ומשה רבינו רצה שהקב"ה אלוקי הרוחות שיש להקב"ה יכולת לתת רוח חוכמה ותבונה, שיתן לבניו רוח חוכמה דעת ותבונה וכל מידה טובה, כפי שכתב **הספורנו** על הפסוק שנכתב על יהושע **"איש אשר רוח בו"**, מוכן לקבל אור פני מלך חיים, כענין ובלב כל חכם לב נתתי חכמה:

ובכך רצה משה להעלות את בניו להתמדה בתורה ולגדלות בתורה, דבר שלא השיגו בחיי משה כי משה היה עסוק בהנהגת העם, ועוד סיבות נוספות שראיתי במפרשים, עכ"פ על ידי שה' אלוקי הרוחות בכוחו לתת מרוחו על כל בשר, שביד הקב"ה לגדל בני משה בתורה ובכל מידה טובה יכינם ויכשירם להיות מנהיגי הדור ומלמדי תורה לעם ישראל, ובכך יתוקן מה שישבו ולא למדו בחיי משה.

ויתכן שמשה רבינו כשאמר **"איש על העדה"** רימז עליו עצמו שמשה מכונה **"איש"**, וכפי שמובא **במכילתא** פרשת יתרו, ובקשת משה מאת ה' שבזכותו יזכו בניו להיות מנהיגי הדור ובכך יגדלו בתורה.

ויתכן שמשה רבינו למד זאת מירושת בנות צלפחד, שבאופן טבעי בן יורש ולא בת, ובכל זאת כשאין בנים הקב"ה קבע שהבנות ירשו כמו הבנים, כך חשב משה לדמות, שלמרות שבניו לא למדו תורה, אבל היות ואין לו בנים אחרים אזי הם ירשו את הנהגת התורה כמו אילו היו הם בני תורה ראויים מעצמם.

אבל יתכן והקב"ה טען למשה, א. יהושע שהיה צמוד אליך סמוך להר סיני שלא היה במחנה בעת חטא העגל בוודאי אינו כלול במה שהצעתי להשמיד את עם ישראל ולהתחילו מחדש ממך, הרי נוצר תאנה הוא יאכל פריה, ויהושע ששמר כביכול ליד ההר במשך 40 יום לכבוד משה שהמתין לירידת משה שלא יהיה בלי ליווי, הוא חלק ממך כביכול, ולכן גם על הצד שעם ישראל יתחיל ממשה רבינו מחדש יהושע היה בכלל עם ישראל החדש.

וכמו כן טען הקב"ה למשה, שחייב להיות כלי מוכן לקבל חוכמה, ויהושע שהיה מחובר לתורה על ידי שהכין ספסלים בבית המדרש שיוכלו הציבור ללמוד תורה הרי שהוא כבר היה מחובר לתורה בעצמו לכן ראוי הוא ככלי בר קיבול לקבל חוכמת התורה, וכפי שאמר הקב"ה **"איש אשר רוח בו"** שכבר היה בו קודם רוח ה', וכלשון הספורנו.

אבל בני משה שישבו ולא למדו תורה ולא עזרו למשה במסירת התורה, אין להם כלי קיבול בעצמם ולכן אינם יכולים לקבל רוח חוכמה מאת ה' שיכשירם להנהגת עם ישראל.

ללמדנו, שאפילו כוח של משה רבינו שהוא נביא הנביאים והתורה קרויה על שמו והוא מכונה איש האלוקים, בכל זאת לא לו עזר כלום בטענותיו ובזכויותיו שבניו שלא הגיעו עם כלים שיזכו לקבל רוח ה' בלי הכנת כלים, לכן עלינו להתאמץ שנהיה ראויים ככלי קיבול להתעלות בתורה וביראת שמים שנזכה לקבל רוח ה' ורוח טהרה וקדושה וחכמת ה' בכלים שהכנו כראוי.

פלא עצום מדוע בחר משה רבינו לתאר בדיוק כאן את הקב"ה בתואר **אלוקי הרוחות לכל בשר**, תואר שלא מצאנו כן בשום מקום? ועיי' אור החיים. וברש"י מצאנו הסבר **"אלקי הרוחות"** - למה נאמר? אמר לפניו רבש"י גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומים זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו, ותמוה שברור יודע איזה סוג מנהיג זקוקים עם ישראל וכי משה צריך לפרש זאת לבורא עולם?

והנה בהמשך כתב רש"י (טז) יפקד ה' - כיון ששמע משה שא"ל המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו (במ"ר) אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי. א"ל הקב"ה לא כך עלתה במחשבה לפני. כדאי הוא יהושע ליטול שכר שמושו שלא מש מתוך האהל. וזהו שאמר שלמה (משלי כז) נוצר תאנה יאכל פריה:

ונשאלת השאלה מדוע הביא רש"י מדרש זה, ולא פירש כפשוטו שמשה רצה מנהיג טוב לעם ישראל שינהיג אחריו כראוי, ואכן במזרחי מובא תמיהה בסגנון זה, ומשמע שדברי המדרש מתרצים לרש"י קושיה בפשט וכפי שנראה בהמשך.

ואכן כתבו המפרשים שמשה רבינו בוודאי ידע שה' לא ישאיר את עם ישראל בלי מנהיג ראוי ומתאים, ואם כן תמהו המפורשים מה ראה משה לבקש זאת מהבורא יתברך, וכן הקשה באור החיים.

וראיתי בשפתי חכמים שמתרץ שכוונת משה ששאל מהקב"ה האם עליו - על משה החיוב לדאוג ולהכין מנהיג עוד בחייו או שזה תלוי אך ורק בהקב"ה בלי התערבות משה רבינו.

אומנם מהלשון **"יפקד ה'"** משמע שמשה כביכול לא שאל אלא ביקש שה' יעשה כבקשתו, ובעצם מינוי המשך להנהגת משה אין בזה מקום לבקשה כי הקב"ה ממילא ידאג למנהיג לעם ישראל, כי פשוט שלא יהיו עם ישראל כצאן בלי רועה.

אלא מכאן יתכן שלמד רש"י שמשה רבינו בא בבקשה ורצון שבניו יהיו מנהיגים אחריו, אבל אם הכוונה שמשה רצה שבניו ינהיגו הרי אין זה איש על העדה - לשון יחיד אלא אנשים? כי היו למשה שני בנים?

וכמו כן תמוה שהרי המתנבאים במחנה - אלדד ומידד התנבאו משה מת ויהושע מכניס, ואם כן כבר הייתה ידיעה למשה שיהושע הוא המנהיג הממשיך אחריו, ומדוע חשב וביקש שבניו יהיו המנהיגים?

וכמו כן האם בני משה היו אנשים אשר רוח בהם, הרי זה ביקש משה בהנהגת עם ישראל וכפי שכתב ה' על יהושע שרוח בו שמתקיים ביהושע בקשת משה שיהושע יכול ללכת כנגד רוחו של כל אחד ואחד.

אלא יתכן שמשה ידע מנבואת אלדד ומידד שיהושע עתיד להיות המנהיג אחריו, אבל את זה רצה משה בבקשתו מה' שההנהגה תהיה בבניו ולא ביהושע.

ובכוח מה ביקש משה לשנות את הנבואה שבניו ינהיגו ולא יהושע, שהרי בחטא העגל הקב"ה אמר לו הרף ממני ואשמידם לעם ישראל ואעשה אותך לגוי גדול, ואם כן חשב משה רבינו שהיות עם ישראל יכול היה לצאת ממנו